

Let Not The Light
Of Freedom
Be Extinguished!

American
Home
newspaper
100 Years
of Service

AMERICAN HOME

AMERIŠKA DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

Nationwide, over 200,000 American-Slovenians

VOL. 101, No. 15

USPS 024100

AMERIŠKA DOMOVINA, APRIL 15, 1999

ISSN Number 0164-68X

60¢

MILAN KRAVANJA 032099
1301 COURTHOUSE RD APT 1710
ARLINGTON VA 22201-2537

Slovenia's Role in Kosovo Crisis

Slovenia Weekly magazine interviews Nancy Halliday Ely-Raphel, US Ambassador to Slovenia:

NATO forces launched an attack on Yugoslavia. What developments can be expected in this situation?

I can tell you what the objectives of NATO's actions are: to degrade Belgrade's ability to wage war against the people of Kosovo, to deter Belgrade from launching more extensive offensive operations in Kosovo and to demonstrate to Milošević. The military imperative of reversing his course in Kosovo.

All military operations involve risk. In this case, the risks of inaction are far greater to the international interests, to European and regional stability, to the life and livelihood of the people of Kosovo in the region. We and our allies welcome Slovenia's statements of support and solidarity which your Government has provided.

Slovenia is a member of the Partnership for Peace program. What can it do in this situation? How can it help resolve the Kosovo crisis?

Slovenia has already been a great help. Your Prime Minister provided assistance during the Tambouillet discussion and your Government has provided over-

flight clearance for NATO planes. You've been supportive of NATO's position. Slovenia is also a member of the UN Security Council.

In April, NATO is to hold a top meeting in Washington along with the new members joining it. What do you expect from this meeting? Is it possible that during the meeting Slovenia will be invited into NATO?

NATO enlargement can be expected as the natural and continuing consequence of a peaceful, undivided, and democratic Europe. As Secretary of State Madeleine Albright said at NATO's Foreign Ministers' meeting in December 1998, "We want an Alliance strengthened by new members; capable of collective defense; committed to meeting a wide range of threats to our shared interests and values; and acting in partnership with others to ensure stability, freedom, and peace in and for the entire transatlantic area." The three new members will not be the last ones.

The 50th Anniversary Summit in April will reaffirm that NATO's door remains open, and that the Alliance will be active in helping aspirants walk through it.

However, we have encouraged aspiring members not to expect too much from the Summit in the form of

any new membership invitations.

From the point of view of a US Ambassador based here in Slovenia, what could Slovenia get from membership in the Alliance? Is Slovenia's membership also in NATO's interest?

For Slovenia, NATO membership offers stability; a validation of the reforms you have undertaken; and a forum in which to pursue common regional goals. In addressing NATO's interest in Slovenia's membership, the question is "what can Slovenia add to the NATO equation? Can Slovenia play a positive role in promoting Alliance objectives? Clearly, the answer is "yes"; but the way in which Slovenia goes about preparing to add to NATO's capabilities will have much to do with the timing of a NATO invitation for Slovenia.

What role do you see Slovenia playing in preserving peace and stability in Europe?

NATO's core objective is, and will remain, collective security and defense. The Alliance must also improve its flexibility and capacity to prevent, deter, and, if necessary, respond to a broad range of threats, including the proliferation of weapons of mass destruction. Slovenia has an especially important part in this process, standing as it does at the door to the historically tumultuous Balkan region. Slovenia can and has stood up for peace and stability in Europe through its contributions to peacekeeping in Albania, Cyprus, and Bosnia, as well as its participation in the Kosovo Verification Mission (KVM) and pledge to the Kosovo Stabilization Force (KFOR). As a NATO member, the opportunities to do so would only increase.

For how long have you been in Slovenia as American Ambassador? How do you assess general developments here?

I arrived in Ljubljana in September 1998. Since then, I have had many opportunities to travel around Slovenia and meet with its people - although I still have many more places to visit.

(Continued on page 4)

International Symposium on Cardiovascular Diseases held in Ljubljana

Following the 29th Memorial International Symposium on Cardiovascular Diseases devoted to Professor Dr. Janez Plečnik held at the Medical Center of Ljubljana, Slovenia, His Excellency Milan Kučan, President of the Republic of Slovenia, cordially invited 25 international delegates to a formal dinner followed by a reception at the Brdo Castle.

Seen in this photo just received, is President Kučan (left) with Mrs. Anica Grebenc-Chufo, a native Slovenian, and her husband, Ron-

ald J. Chufo, who is Director of the Center of International Relations at University Hospitals of Cleveland.

The Shaker Heights residents were invited guests of the conference organizer, Professor Dr. Metka Zorc, who is also a faculty member at the University of Ljubljana.

Mr. Chufo is currently developing a broader relationship with the University of Ljubljana in the areas of Medical Education, Cancer and Cardiovascular Diseases.

Art Guild News

The Slovenian National Art Guild will meet on Monday, April 19 at 7 p.m. in the Slovenian Society Home, 20713 Recher Avenue in Euclid, Ohio. Artist Allan Peters will work with oil pastels and demonstrate how to make his artwork look like an oil through the use of turpentine and mineral spirits.

Our election of officers for 1999-2000 (99-00 looks funny, doesn't it?) will be held at the June meeting. We are especially looking for a Recording Secretary which we did not have this year.

Our June meeting will be our annual Pot Luck Dinner.

Congratulations to our Historian, Emilee Jenko who was recently honored at the Slovenian Man and Woman of the Year Dinner. This is

an award long overdue for a lovely lady who is constantly giving her time and talents to promote everything Slovenian.

Representatives from St. Joseph's Christian Life Center on Lake Shore Boulevard, next to VA-SJ will be at this meeting asking members to participate in an event in June at the Center.

The Slovenian Genealogy Society (Albert Petelin) is concerned about the safety of the genealogical records in the Slovenian archives and the ability of individuals to access them. Many records are very old and need to be preserved by microfilming or digitizing.

Patricia Habat, Editor
Dorothy Dybzinski,
Circulation

This is a rounded chocolate potica made by Olga Petek and enjoyed by the American Home staff. The recipe is from a 1912 cookbook "Slovenska Kuharica" (Slovenian Cook) compiled by Sister M. Felicita Kalinšek of Ljubljana, Slovenia. The recipe and forward to the cookbook were translated into English by Olga Petek and daughter Dr. Julie Petek. The cookbook was given to Madeline Debevec by the Cerne sisters before they moved to Florida. The authentic Slovenian Chocolate Potica recipe will be printed in a near future edition of American Home newspaper. (Photo by ANNA LUNDER)

When I came home from work last Wednesday, half our street was missing. No it wasn't Clinton sending stealth bombers to blow-up Brushview Drive, it seems that the federal government says us country folks must now be city dwellers.

So the last three years they have been installing modern new-fangled sewers and retention basins in front of our homes. Now they came up with the notion they're going to take three feet away from the front of our property, and widen the street and dig out the old roadway and pour concrete in its place.

And there you have it. Progress unwanted by the residents but nevertheless enforced by the government.

Our neighbor Tony Stepec took the news optimistically, "Now we have less grass to cut."

The contractors left us a note on Tuesday evening saying that by 8 a.m. Wednesday morning we would not be able to use our half of the street for an indefinite period because they were going to dig a huge trench and take out the old road.

We had purchased tickets to the St. Vitus Catholic War Vets banquet that evening, and had about 30 minutes to find a place to park our cars for the next few weeks.

So what we do now every morning is walk down our driveway, cross the muddy cinder-strewn apron, step three-feet down into the crevasse, walk half-way across the bottom of the hole, step up the three-foot cliff (studiously avoiding the cables sticking out), and into

our neighbor's drive across the street where our car is parked. We then back it out, being extra careful not to back into the lengthy ditch, (which is NOT roped off), and drive on our way trying to avoid hitting the steam-shovels, tractors, trucks, scrapers, orange barrels, and I don't know what all - that they left on what remains of our street.

When they're done with our side, the people across the street will have to do the same thing, in reverse. But in three months-or-so, it should be completed - for this year.

*

Last Saturday afternoon I cut our grass, mindful of the newly-created ravine.

In the back things were much better. Swimming peacefully in the Euclid Creek passing through, there were four mallard ducks. When they saw me they began to flap their wings, jump up and down, and swam over to say, "Quack."

I was astounded, but being a good Slovenian, I ran to the house to get them something to eat. I found some unused popcorn kernels which I threw on the river bank. They honked their thanks, ate lunch, and swam on their merry way.

Sadly, I waved good-bye, and said, "Na svidenje, my friends and have a good flight."

I continued my lawn mowing under the watchful gaze of a fat robin sitting on a stump of a fallen evergreen tree.

Comments to: Jim's Journal, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103, fax: 216-361-4088, or e-mail: jim@buckeyeweb.com

Young eagles don't have feathers that match their parents' until they are about four years old.

100 WORDS MORE OR LESS

by John Mercina 4/14/99

FUNNY QUOTES FROM THE INTERNET

- ⇒ The day after tomorrow is the third day of the rest of your life.
- ⇒ If you want to say it with flowers, a single rose says: "I am cheap!"
- ⇒ I am not the boss of my house. I don't know when I lost it. I don't know if I ever had it. But I have seen the boss's job and I do not want it.
- ⇒ My mom said the only reason men are alive is for lawn care and vehicle maintenance.
- ⇒ Men are liars. We'll lie about lying if we have to. I'm an algebra liar. I figure two good lies make a positive.
- ⇒ You make the beds, you do the dishes and six months later you have to start all over again.
- ⇒ A survey says that the American workers work the first three hours every day just to pay their taxes. So that's why we can't get anything done in the morning.

Remembering the delicious blue pike

By Robert M. Debevec

I enjoy the "Starting Over in Cleveland in the 1950's" article by Anton Žakelj very much. It brings back a lot of memories when we lived with my grandmother on East 61st Street. I recall going down to the 55th street dump with Grandpa to pick wood and coal to burn in our pot bellied stove. The rubbish always seemed to be smoldering and you had to be careful where you stepped so you wouldn't burn yourself.

Anton's article mentioned the yellow perch which were abundant in Lake Erie but then died out due to pollution. I think he was referring to the famous "blue pike" which we used to catch in abundance. They were caught at night. I recall my brother Ed and I taking a rowboat out into Lake Erie late at night, around midnight. The procedure was to hang a Coleman kerosene lantern over the side of the boat. This would attract thousands of minnows and the blue pike would swarm up to feed on them. We'd catch the blue pike by taking two or three hooks with minnows and would catch our 25 or so limit in no time at all.

It was quite a sight to look out on the lake late at night and see literally thousands of lights. Each light represented a fishing boat with its Coleman lantern.

I also remember getting "fish fries" at Tracey's Tavern on East 200th Street on Fridays which included all the fish you could eat for 10 cents.

The history of the blue

pike is a sad one as the species has been totally exterminated by pollution. There has been some talk about trying to isolate their DNA from some similar type fish, but so far this has been unsuccessful. I'm afraid that, like the Jurassic Park crea-

tures, they are gone for good. However, their memories linger on, at least among some of us older geezers. There is no culinary delight on this earth which could possibly compare with an old-fashioned Blue Pike Fish Fry.

Perchance to dream

By Rudy Flis

Sometimes when I sleep, I dream, but not always. I don't have the slightest idea why I dream. Every once in awhile, my dream seems so real, it could win an Oscar.

Like the other night, it seemed I was eating this huge marshmallow. When I awoke, my pillow was missing. It took three cups of coffee to wash that dream down.

My wife, Therese mentions there are times when we go to bed, "You are asleep before your head hits the pillow."

"I must be at peace with God," I respond.

Last week, less than an hour after I fell asleep, I heard a train whistle, the chugging of a steam engine, warning bells at a railroad crossing and the clanging of steel wheels on the track. It sounded as though a train was roaring through our bedroom. The dream seemed so real.

Then I heard a familiar voice. "Did you take the batteries out of that clock as I suggested?" inquired my dear wife.

Does your wife ever ask you if you followed her suggestion, when it is most

apparent you didn't? I wonder if my wife inherited that questioning technique from Eve. If she did, I could be putting up with that "Original sin" thing, as Adam did. Some things never change, with the passing of time, or the passing of a steam engine.

A friend of mine sent me a great battery clock. Its face has a speeding steam engine, rail station and railroad crossing. Every hour, the picture comes to life with the haunting steam whistle, the chugging of the steam engine, the warning bells at the crossing, and the clanging of the train wheels on the track, as the train speeds by.

I forgot to remove two of the (sound) batteries as my wife suggested. It sure did seem like a dream. I came out of that dream quickly, and reached the clock far ahead of my wife, and removed the two offending batteries.

Now the clock only shows the time. But when I put the two batteries back, it tells me a story with sound, a story of my childhood and my love affair with the steam engine and the New York Central Railroad, and that is no dream.

Autumn Get-A-Way Cruise

4-day cruise,
Sept. 12-16, 1999
New York to Halifax
Carnival Triumph

\$999 pp* Ocean view cabin

\$899 pp* Inside cabin

*Includes cruise, airfare from Cleveland, taxes, gratuities, airport transfers, and shore excursion.
Based on double occupancy.

Space is limited.

Call 216-261-1050 today!

travel@euclidtravel.com
22078 Lakeshore Blvd.
Euclid, Ohio 44123

Starting Over in Cleveland in 1950's

WORKING IN THE FACTORIES

By Anton Žakelj;
translated and edited
by John Žakelj

(Continued from last week)

Two years ago, Ameriška Domovina published "Starting Over in America," the story of our family's first six months in America, on a farm in Wisconsin. Wisconsin's Slovenian farmers did all they could to help our family, but with their small farms, they barely had enough income to support themselves. We heard there were jobs in Cleveland, so we reluctantly left the friendly people and beautiful countryside of Wisconsin. This is the story of our first years in Cleveland. Most of this story is directly from my diary, with a few missing parts filled in from memory.

We, myself, my wife Cilka and our two-year-old son Johnny, arrived in Cleveland on my 43rd birthday, June 13, 1950. Mr. Frank Rihtar had moved from Wisconsin a few months earlier. He obtained a good job and with the help of his storekeeper friend, Mr. Sušnik, he bought a small house and agreed to let us use the attic until we could find better housing. The Rihtar family was already pretty large, but in the refugee camps, we had become used to having many families living together in one room.

The entrance to our attic apartment was through the Rihtar's kitchen. The walls of the attic were made of overlaid boards like the outside walls of a house. The apartment, if you can call it that, had two electric light bulbs, no toilet, no bathtub, no water, no gas for cooking or heating, and no furniture. Since the attic had been unused for a long time, it was covered with dust and soot. This was not surprising, since the nearby factories were emitting at least one kilogram of soot per square meter per year. A factory across the street made horrible noises night and day. They manufactured automo-

bile hubcaps, and large stacks of hubcaps would often come crashing down. Further down the street was a factory with a heavy metal stamping machine. When that machine was pounding, glasses in cupboards would shake - wherever people had glasses and cupboards.

But if we think about our life in the refugee camps the previous four-and-a-half years, this was enormous progress. We had moved from the tents in Vetrinje to the barracks in Judenburg and Trofaich to a house with a roof that did not leak streams of water whenever it rained. We now had a church and school nearby, a streetcar stop even closer, and stores with people who understood us, so we could buy whatever we needed.

At that time, there were so many refugees coming from Europe that the sponsors didn't have places to put them all. Mr. Joseph Grdina sponsored many of them and sent them to Mrs. Ana Hudoklin, who had a small house on E. 61st Street. She was willing to take in many refugees on a temporary basis and so, her house was called the "D.P. Hotel." That's what everybody called us, "D. P.'s" - "Displaced Persons." If Mr. Rihtar had not agreed to let us use his attic, we would have stayed at the D.P. Hotel

June 13, 1950

Today is my 43rd birthday. Yesterday at 2:30 I left Wisconsin with my wife Cilka and my two-year-old son Johnny. In Chicago at 11 last night, we transferred from the *Soo Line* to the *New York Central* train and arrived in Cleveland at 7 this morning. Mr. Rihtar was waiting for us at the Terminal Tower station. We took a taxi to his house at 990 East 63rd Street.

The Rihtar's house has only 2 bedrooms, and already has two families living in it, but they have agreed to let us live in the attic until we can find better housing.

The attic consists of two rooms with overlaid wooden boards on the walls. It doesn't have water or a bathroom and, since it hasn't

been cleaned for a long time, it is hopelessly dusty. Mr. Rihtar said he will install a water pipe. For the time being, we'll carry water from downstairs. We'll use their bathroom and their refrigerator. Someone gave us an old gas stove, though there is no gas pipe. We'll use our travel crate for a dining table. Someone also gave us part of an old bed. The only entrance to our apartment is from the kitchen below. The entire apartment has two light bulbs. We need water and gas, so we can do our own cooking.

In the afternoon I washed the walls and the floor - everything was so black! Oh, Wisconsin was much more beautiful! But at least this apartment is better than the tent in Vetrinje (where we spent our first weeks as refugees.)

When we were in Wisconsin, Karl Erznožnik, who had left before us, had agreed to write and tell us about Cleveland. Now I know why he wrote so little: he didn't want to say anything bad, and didn't have anything good to say. This is not the America we imagined when we were in Europe.

Mrs. Hudoklin invited us to supper today, and the Rihtar family invited us to lunch.

The Zupans, Sršens and Erznožniks all came to visit us. Jerry Zupan brought us an old mattress so we would not have to sleep on the bare floor.

They say that no tent is big enough for two women, but Mrs. Rihtar will have to be patient with us as we use her water, her washing machine, bathroom, stove and refrigerator. When Mr. Rihtar installs water and gas and hopefully a bathroom for us, it will feel like a deluxe hotel.

Wednesday, June 14, 1950

This morning I went to the nearby Tanko grocery store to buy some essentials: a loaf of bread, one stick of butter, the smallest container of milk, the smallest container of flour and a few other things. I didn't know what to say when the store-

keeper asked me what kind of bread I wanted - Vienna or Italian. I also didn't know what she meant when she asked if I wanted regular milk or homogenized - that sounded like a very dirty word to me. I didn't know that American stores give you a shopping bag if you buy something, so I went to the store with the only container I had - a large suitcase. There was lots of room left in the suitcase after I put in my groceries. People laughed.

This afternoon, I went to see Father Godina and asked where I could get work. He said there are many people unemployed and few jobs.

I visited Jerry Zupan and Karl Erznožnik. They offered beer, whiskey and ice cream, but nobody knew about any jobs. Nobody even knew where I should start looking. They gave me some clothes for my son, Johnny.

Thursday, June 15, 1950

This morning I went to see Mr. Varšek, who delivers furniture for Mr. Sušnik. He drove his small truck to the train station so we could

pick up our crates from Wisconsin. Everything was in order.

Friday, June 16, 1950

This afternoon we all went to the Zupans, where they gave us window curtains, beer and fish. Then Mr. Rihtar and I carried various furniture from Tanko's to our apartment.

I went with Tone Kocjan to Fisher Body in Euclid to ask about jobs. Many of our acquaintances have jobs there. An office worker there made some jokes, but he didn't have any work for us.

I got my Social Security card in an office downtown, near Public Square, but I wasn't able to apply for citizenship because I didn't have the required photos. So Mr. Kocjan and I got our pictures taken - 6 photos for \$2.06.

Kocjan and I also went to the "Slovenian" factory Z&W Machine Co. on E. 53rd St. and St. Clair. Again, the jobs had all been taken.

I saw an ad in the *Domovina* for jobs on a farm, but I had tried that in Wisconsin and didn't like it.

(To Be Continued)

Repair Technician

Should have some knowledge in the following areas:

Metal Fabricating

Basic Electricity:

Hydraulic, Pneumatic, Mechanical

Company furnishes truck. Expenses. Medical. Salary starts at \$500/week. Depending on experience.

Send work experience to:

Lee L Yenny

FMT Repair Service Co.

1581 West 117th St.

Cleveland, Ohio 44107

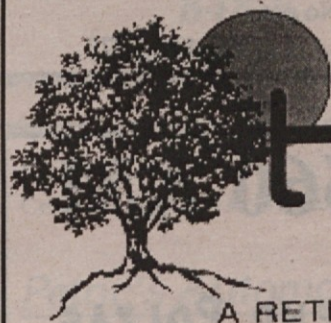
Slovenian Radio on WCPN

A wonderful Slovenian radio show is being broadcast in Cleveland on Saturday evenings, at 9 p.m. on WCPN-90.3 FM hosted by Tony Ovsenik.

The program is bilingual featuring all styles of Slovenian music.

For announcements call your host, Tony Ovsenik at (440) 944-2538.

Independent and Catered Living

Hilltop Village

A RETIREMENT COMMUNITY

- Private garden apartments
- Housekeeping
- Planned activities
- Transportation
- 24 hr. Emergency Pull Cord
- Free Laundry Facilities
- Nutritious Meals
- No endowment or entrance fee

Call us today for a lunch and tour

25900 Euclid Avenue

Euclid, Ohio 44132

261-8383

FLICKINGER TIRE & AUTO

COMPLETE AUTO REPAIR ON ALL MAKES & MODELS
INCLUDING 4X4's, LIGHT TRUCKS & MOTOR HOMES

COMPUTER ALIGNMENT & BALANCE • SHOCKS • STRUTS
C.V. JOINTS • RACK & PINION • BRAKES • EXHAUST

Firestone

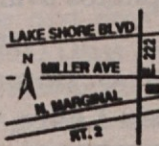

GOODYEAR

Mon-Fri 7am-6pm
Sat 7am-2pm

216 **731-7100**

939 E. 222 St.

Slovenia's Role in Kosovo Crisis

(Continued from page 1)

I believe Slovenia is extremely well positioned to integrate itself into European and international economic, political and security structures. These changes will not go unnoticed, and may even be uncomfortable at times. However, as history has proven, the benefits of such changes far outweigh the costs. They are the price Slovenia, and all nations, must pay for adapting to the realities of the 21st century.

The US is one of Slovenia's largest business partners outside of Europe. How could our bilateral economic co-operation be further enhanced?

To turn that question around, the US only represents a very small portion of Slovenia's overall foreign trade, and an even smaller part of foreign investment in Slovenia. Similarly, Slovenian imports to the US are small, as is Slovenian investment in the US.

This is the basis for enhancing bilateral economic cooperation - by increasing free trade between our nations.

Is the American Embassy involved in promoting American artistic and cultural events in Slovenia?

One of the primary goals of the Embassy's public diplomacy office the US Information Service (USIS), is to inform foreign audiences about US society and culture. To that end, in addition to its sponsorship of the Fulbright, Ron Brown, and other exchange programs, USIS works with local groups and institutions to both provide information and demonstrate the wide diversity of US cultural activities.

On June 21 and 22, President Clinton will visit Slovenia. What sort of preparations for that visit is underway?

Preparations are well underway for this historic first visit of an American President to Slovenia. My Embassy has been working closely with Slovenian State Protocol, the Ministry of Foreign Affairs, the Ministry of the Interior, and many other sectors of the Government of Slovenia to make this visit a great success.

This is an opportunity for Slovenia to become better known around the world and we want to make the most of it.

What do you expect from the President's visit? What will his visit mean to both countries?

Following on Prime Minister Drnovšek's successful visit to Washington in November, our hope is that President Clinton's trip to Slovenia will provide further opportunities for our governments to strengthen the ties of friendship which have grown since 1991. Specifically, we hope to conclude a number of agreements between Slovenia and the US.

President Clinton also intends to deliver a major foreign policy address, and to interact with the Slovenian government, opposition, and people from all walks of life.

Al Koporc, Jr.

Piano Technician
(216) 481-1104

For Rent

2 B.R. Duplex near St. Clair Ave., close to Bus. Ideal for single person or couple. Furnished or non-furnished. No pets.

216-431-7579

United Altar Societies Meet

The members of Altar and Rosary societies from St. Mary of the Assumption in Collinwood, St. Christine, St. Lawrence, and St. Vitus parishes will have their annual gathering at St. Vitus parish on Sunday, April 25 at 2 p.m.

The afternoon will begin with the praying of the Rosary, singing of litanies of the Blessed Virgin Mary and Benediction in St. Vitus Church.

The annual meeting will follow in the St. Vitus Auditorium.

All officers are invited and encouraged to attend this very important annual gathering. We hope to see as many members as possible to share ideas for the coming year and to come together and visit with old friends.

Note: We will begin promptly at 2 p.m. Please be on time.

It's COOL To Be SLOVENIAN!

The City Club of Cleveland

presents

The Citadel of Free Speech

William F. Miller Plain Dealer Nationalities Editor Reporting on Ethnic Communities in Greater Cleveland

Mr. Miller has been a reporter for 38 years and his assignments have ranged from Japan to Germany. Indeed, Mr. Miller covered the fall of the Berlin wall German reunification.

He has won many prizes for his reporting. Twenty-one ethnic organizations have awarded him honors for his sensitive and incisive coverage of Cleveland's different heritages.

Wednesday, April 28
noon

speech & lunch \$12 members/\$15 non-members

850 Euclid Ave. Cleveland, OH 44114
to reserve call (216)621-0082

BOZIDAR JAKAC -- FOR SALE

Three original pastels of Slovenia
WILL BE SOLD TO BEST OFFER RECEIVED

1. - Title: "PIRANA" - 1959
Size: 20x28 inches (48x68cm)
2. - Title: "TRATA VELESOVO" - 1961
Size: 20x28 inches (48x68cm)
3. - Title: "JURDANIA" (near Rijeka) - 1962
Size: 20x28 inches (48x68 cm)

Color photos available upon request if you have serious interest.

Contact: C. Immordino, 36 Robin Hood Drive,
Mountain Lakes, NJ 07046 - Fax: 973-263-8160

Darinka and Frank Balazič retired to Rakitnica (near Ribnica) in Slovenia two years ago. They visited Branko Pišorn and family who are spending the school year in Smarje pri Jelšah, Slovenia. The Balazičs send greetings to their friends in Cleveland, as do the Pišorns.

JENKO'S ELECTRICAL SERVICE

Old & New Wiring
New Fuse boxes
no Job Too Small
Seniors Discount
Insured
481-7432

(2nd & 4th week x)

Adria Airlines Sees Drop in Profits; Kosovo a Concern

LJUBLJANA, April 12 - Slovenia's state-owned air carrier Adria Airways said on Monday, April 12 its 1999 net profit was expected to fall to \$1.4 million from \$3.3 million because of tougher competition and large extraordinary profit in 1998.

Sales are seen down at \$105.6 million from \$110.8 million in 1998 despite an expected 7% rise in the number of passengers to 740,000.

Adria hopes the crisis in Kosovo will not dampen 1999 profit and sales targets, although it had to cancel some flights to Croatia, Bosnia and Macedonia following the start of NATO military action in Yugoslavia.

"Due to the crisis in Kosovo, our daily income is down by nine million toars (\$51,000) Adria's chief executive Peter Grasek told a news conference.

He said development of the crisis in Kosovo will play a major role in Adria's decision on whether to go through with the planned purchase of another Canadair Regional Jet 200 from Canada's Bombardier next year.

Adria's fleet currently comprises three Airbus A320 and three Canadair Regional Jet 200LR planes.

--Marja Novak,
Ljubljana Newsroom

Thanks to Robin Verhose, the voice of the Business News Network, for this informative article.

W. MAIER DOORS UNLIMITED

Garage door repair and replacement. Entrance and storm doors. Door openers and electrical repairs.
Call (Slovenian) Walter Majer at 216 - 732-7100.
Emergency pager: 216-506-8224.

WATJ 1560 AM

HOME OF WEEKEND POLKAS

Now You Can Hear Us On Your Computer.
Log on to Our Web Page

<http://www.watj.com>

For the Best Big Band,
Popular Favorites,
Show Tunes and
Weekend Polkas

We're the Station Just Around the Corner
and All Around the World

Mlakar's Walk Down Memory Lane

Well, in the last article, I refreshed your memory of Dentist Mel Kuhar and my Pearlie Whites. Now it's time we move across Bennington Avenue, my home land. Yep, 13301 Bennington Avenue marks the spot and right up the corner was Kozely's Hardware Store, Wine Store, and the Big Barn housing the grape mills. If you recall, that is where Ray Mlakar (me) turned blue from dipping my hands in the grapes and the nuns kept their distance from yours truly, thinking the purple coloring was contagious. Hey Sister, don't you know that purple goes with anything?

But back to the hardware store, which was the home of the hard knocks. Aside from learning how wine was made, working in the hardware store and working alongside Frank, their star boarder, I learned the difference between an 8 penny and 10 penny nail. No it was not two cents. I bet Sister Naomi didn't know the difference between an eight penny and a 10 penny nail.

You name the duty entailed in the hardware store, and I was the "Goffer." For those who are not familiar with the term Goffer, it is "you goes fer this, you go for that." - Hey, stacking paint cans, opening up kegs of nails; I got to know it all. Even helped in the wine store, stocking the coolers with the various sizes of wine bottles and filling the coolers with pop.

Helen even let me clean up the penny peanut machine in the bar, taking it apart, washing the bowl, packing the pennies. (Yes, Sister Naomi, fifty pennies went into one wrapper.) Best of all I got some of the buggets of peanuts left in the machine and naturally I always made sure that the entire new batch of nuts could not get in the machine, they went into Ray's tummy.

Ronald Reagan had his jelly beans, I had my peanuts. Mom Kozely always had her little hot plate behind the bar, keeping warm the hot wine with cinnamon sticks in it. Hey, that warmed up your insides in a hurry.

I can remember when on Monday nights the Novena was over at the church, quite a few of the Slovenian ladies would stop over at the wine store and sip on the cooked wine. A glass or two and before long they thought they were on their way to heaven.

Who can forget the FRIDAYS? I can't. It was a fast day and if you ate meat, you can be rest assured you would go straight to Hell with no stop-offs. So Helen would yell for the goffer (that's me)... Ray you gotta go to the JDN Hall and pick up fish fries to bring back. If it was just getting fish fries for Mom Kozely, Helen, Johnny, Frank and me, it would be okay, but Helen would go to the bar and say, "Ray is gonna go to the JDN Hall for Fish Frys, any of you guys want any?"

"Holy smoke," I thought it would never end. I want one, make that two, err, I want one, too, hey, me too. Before long, we were up to our ears in orders. Little old Ray was not driving then, I only had a bike and no way could I bring back that many fish fries back on a bike. I had to walk.

The last thing Helen said as I flew out the door was, "Hurry back! We don't want cold fish fries and don't be stopping into Thomas' Candy Store to see what kind of penny candy they have on display." With my arms stacked with three big shopping bags full of fish fries, I was lucky to see where I was going.

Funny, it never seems to fail. Whenever you have your hands full, you always have an itch some place. God please help me not fall along the way and dump these fish fries. God heard my prayers, I got back in one piece with all fish fries in tack and still hot. "Bless us oh, Lord and these thy fish, and keep us holy."

It was not all work; - we had some good times. Never forgot when Johnny Konkoy and Helen decided to go sled riding down in Metropolitan Park in Berea. John got himself a new Western Flyer from the hardware store. It was a beauty; it could go down a hill even if there was no snow. I went home and got my old beat-up sled and when I say "beat up" I mean beat up. Anyway, we take off for Metro Park; Johnny and Helen on one sled. Helen was sitting behind Johnny, and he was able to steer with his feet on the cross bar. Well with my old relic, I laid down on my belly.

That was my number one mistake. I soon found out that on steep hills trying to push the bar in front to turn the sled to go around a tree, did not work. The bar would not move; it rusted shut in the straight forward position, and down I went - with my head hitting the tree.

I got up walked around dizzy-like and Johnny yelled, "Are you all right, Ray?" "Not exactly," I said. "My head hit the tree and I am looking for my brains. They must have spilled out here some place."

That was the school of hard knocks that I mentioned earlier in this article.

Then there was the skating; roller-skating that is. Irene, my younger sister also worked for Helen Konkoy (Kozely) as I wrote about in my earlier articles and Irene was an accomplished skater. She could really dance on skates. It was amazing to watch her waltz with her boyfriend. Helen skated, too, but stayed close to the rails. I could skate, too. I did better on eight wheels than I did on my two-wheel bike. The reason I really liked to go skating, not so much because Helen paid for everything, but on the way home, she would stop at Lodda's Café, a huge beer tavern on Lorain around W. 127th, I think.

Well they made hamburgers out of this world. We munched on those hamburgers and cokes like it was going to be our last supper.

We always went skating on Denison Avenue behind the Denison Slovenian National Home.

Well, I think it is time to close this article for another week. My feet are tired from skating and my tummie is full of hamburgers. So till next time, put your feet up and take a rest. May the Good Lord Bless and Watch Over All of You.

--Ray Mlakar

CONGRATULATIONS!

with continued success.....

Sincerely,
Eleanor Molley

Willoughby Hills, Ohio

For Sale

Single & Double on 1 lot Modernized Single, Four Bedrooms, two full baths, included on one lot a two family home, one modernized suite next door to St. Vitus at 6013 Glass Ave. Contact Bob 9 to 5 at (216) 881-6400

Zarja's Spring Frolic Set April 24 in Euclid

Slovenian Singing Society "Zarja" will present its 83rd spring program, on Saturday, April 24 at the Recher Avenue Slovenian Society Home in Euclid, Ohio. A sit-down dinner of roast pork, chicken, veggies, dessert, and coffee, will be served in the lower hall, from 5 - 6:30.

The program begins at 7 p.m. followed by dancing to the music of Fred Ziwich's Orchestra beginning at 8 p.m. During the intermission our cabaret will entertain with their specialty songs.

This year's Frolic, titled "The Grass Widower" conveys a light-hearted story line, which will lift your spirits, and release you from the troubles the world is now undergoing.

The Zarja chorus is under the direction of Doug Elersich, with piano accompanist Millie Wojtila, accordionists Jim Kozel and Steve Valencic, and Ed Ozanich, our "Grass Widower," author, director, and audio man.

Tickets for this day of fun and frolic are \$18 for adults, \$10 for youngsters 12 and under; and \$5 for the dance only. Admission can be obtained from Zarja members, the Polka Hall of Fame. You have the option of sending your prepaid check of \$18 to

Vicky Kozel by calling 216-531-5542, or to Barbara Elersich at 1-440-257-2540; both of whom have answering machines. Please make out your checks to Zarja, and tickets will be mailed to you. Be sure to leave your name, address and phone number when you call, and you will be assured of being seated.

We thank you for helping us to continue our heritage in song. I feel certain that our parents, grandparents, and great-grandparents would be pleased and surprised to know their values have not been forgotten. Thank you most sincerely for your generous support.

I would be totally remiss not to convey the sadness at the loss of our long-time Zarja President, accompanist, author, interpreter, energetic Edwin Polsak. Much has been written of his life's avocation, the Slovenian propagation, inoculated in him from childhood. We regret he will not be among us, to see the results of his last efforts.

Is it a coincidence that both Ed's Father, Leonard Poljsak and son Edwin Poljsak, have been lost to us while serving as Zarja's president?

--Sophie Turkman-Elersich

Dr. Zenon A. Klos

E. 185th Area

531-7700

-- Emergencies --

Dental Insurance Accepted

Laboratory on Premises - Same Day Denture Repair
COMPLETE DENTAL CARE FACILITY

848 E. 185 St.

(between Shore Carpet & Fun Services)

MARK PETRIC
Certified Master Technician

Petric's Automotive Service

Foreign & Domestic
General Auto Repair

1 (440) 942-5130

33430 Lakeland Blvd., Eastlake, Ohio 44095 /
LOCATED IN REAR

PERKIN'S RESTAURANT

22780 Shore Center Dr.

Euclid, Ohio 44123

216 - 732-8077

Operated by Joe Foster

6 Celebrate Spring with a Variety of Events

AMERIŠKA DOMOVINA, APRIL 15, 1999

By Tony Petkovsek

On Sunday, April 25, **Gene Fedorchak** of Youngstown, Ohio will commemorate the 15th anniversary of his radio WKBN Polka Party with a dance at the SNPJ Recreation Center from 2 until 9 p.m. A star attraction will be the Eddie Rodick "Blast from the Past" polka band of Cleveland featuring Don and Dan Wojtila, Dave Skrajner, and Al Bambic. They performed together in the 1970s and were seen recently on the Polka Hall of Fame Awards Show XI. In addition, Bill Basilone and Joe Fedorchak Orchestras will also be appearing.

Gene Fedorchak is hosting a 5-day tour to Pigeon Forge, Tennessee, July 21-25, visiting Dollywood and Harrah's Indian Casino. Kollander Travel has more information on this tour which features air from Cleveland to Chattanooga by calling 1-800-800-5981.

William F. Miller, popular nationalities editor of the Plain Dealer, will be giving a speech at the City Club of Cleveland, 850 Euclid Avenue, on Wednesday, April 28. This noon luncheon is available to non-members for \$15. Reservations can be obtained by calling (216) 621-0082.

A monthly feature of Albie's Restaurant in Euclid, Ohio has been the Slovenian theme dinners on the last Thursday of the month with

a **Slovenian Evening of Food, Music and Song** featured from 5 until 7 p.m. on April 29. The reservation number for Albie's at 26250 Euclid Avenue is (216) 289-0836. Roast Chicken and Beef Goulash are main entrees.

VASJ Hall of Fame (Villa Angela-St. Joseph high school) induction dinner and ceremony is scheduled for Friday, April 30, at the Croatian Lodge in Eastlake. Among this year's eight honorees is professional football player **Elvis Grbac**, who is of Croatian descent, and Slovenian businessman **Roger Sustar**. Contact the Alumni office for more details at (216) 481-7266.

Fred Ziwich's International Sound Machine band will be appearing at the Slovenian Workmen's Home on Sunday, May 2 from 3 until 7 p.m. At the recent 1998 Polka Hall of Fame awards show he was honored as "Musician of the Year" and "Button Box Individual." As a trustee of the Hall of Fame he is helping to coordinate the music lineup for the organization's Spring fundraiser which will salute all lifetime achievers at the SNPJ Recreation Center in Enon Valley, PA on Wednesday, June 16.

Joey Tomsick is getting set to premiere a long-awaited new album release with his polka band called, "Smile," probably the latter part of May.

The front of the main altar in St. Vitus Church is decorated with flowers for Easter.

The people attending Baraga Day recently in Holiday, Florida.

(Photo by Mrs. Maria Brodnik)

Slovenian String Concert at St. Mary's

On Friday, April 23, at 7:30 p.m., the String Orchestra from the Music School, Ljubljana Vič-Rudnik, Slovenia, will perform a concert in St. Mary's (Collinwood) Church.

This talented group of 35 young musicians, promise a very memorable concert. A free will offering will be taken at the concert.

House Cleaner

East side resident seeking a person to clean our home on a part time basis. We have no children or pets. Must have transportation and some English speaking ability. Please contact during the day (440) 424-0058 extension 115 or evenings at (216) 595-0005.

For Rent

Modern 3 room apt., next to Slovene Home for the Aged, off Neff Rd. - Phone: 216-531-5754 or 440-951-3087.

Fences - Ograje

Any type of fence. Chain link, wood and ornamental iron. Railings for steps. Porches, balconies. We have our own surveyor. Call **JOKIC FENCE CO.** 944-6777

Moist Carrot Cake

- ½ cup shortening
- 1 cup sugar
- 1 can (10 ¾ oz.) condensed tomato soup, undiluted
- 1 egg
- 2 cups all-purpose flour
- 1 ½ teaspoons baking soda
- 1 teaspoon ground cinnamon
- Dash salt
- 1 cup shredded carrots
- ½ cup chopped walnuts
- ½ cup raisins or dried currants, optional

FROSTING:

- 1 package (8 ozs.) cream cheese, softened
- 3 cups confectioners' sugar
- 1 teaspoon vanilla extract
- 1 tablespoon milk
- Chopped walnuts, (optional)

In a large mixing bowl, cream shortening and sugar. Add soup and egg; mix well. Combine flour, baking soda, cinnamon and salt; beat into creamed mixture. Stir in the carrots, walnuts and raisins or currants if desired.

Pour into a greased 10-in. fluted tube pan. Bake at 350 degrees for 45-50 minutes or until cake tests done. Cool in pan 10 minutes before removing to a wire rack to cool completely.

In another mixing bowl, combine the first four frosting ingredients; beat until smooth. Frost cake; top with walnuts if desired. Yield: 12-16 servings.

Tony Petkousek's Radio
 - SINCE 1961 -
WELW - 1330 AM
 Simulcasting Daily 3-5 pm / Sat. 12 - 2

(KOLLANDER POLKA TOUR HEADQUARTERS)
 971 East 185th Street • Cleveland, Ohio 44119

TONY PETKOVSEK • CO HOST - JOEY TOMSICK • Featuring - ALICE KUJAR DUKE MARSIC PATTY SLUGA
 (216) 481-TONY (8669) or KOLLANDER (216) 692-1000

Drive in - or Walk In
BRONKO'S
Drive-in Beverage
 510 East 200th St. DMH Corp.
 Euclid, Ohio 44119 531-8844

Imported and Domestic Beer and Wine.
 Soft Drinks - Milk - Ice - Snacks
 Imported Slovenian Wines
 Radenska Mineral Water -

⇒ We have all Ohio Lottery Games ⇐
 Open Mon. - Sat. 10 a.m. - 10 p.m.
 Sunday (No wine sold) 11 a.m. - 5 p.m.
 Owner - David Heuer

Specialists in
 Corrective Hair Coloring

tina & brenda's

HAIR SALON

5216 Wilson Mills Road
 Richmond Hts., Ohio 44143

461-7989 / 461-0623

Death Notices

† REV. IGNATIUS STRANCAR

Father Ignatius Strancar was called to his eternal rest early in the morning of December 23, 1998. He was fortified the evening before by the Sacrament of the Sick administered by Father Ron Larkin, along with Father Bob Nagler, Father Valentine Vehovec and Father Joe Schilly.

Father Strancar had been living at Nazareth House in San Diego, California for the past nine years and quietly slipped away in his sleep. He had been a priest for 66 years.

Father Strancar was born May 14, 1907 in Planina at Vipava, Slovenia to Ivan (John) Strancar and Mary (John) Stokelej. He completed 8 years of classic gymnasium (high school) at the Institute of St. Stanislaus. He entered the Seminary in the Archdiocese of Ljubljana in September, 1927, and finished his Theological studies there in 1932. He was ordained on July 3, 1932, at the Cathedral of St. Nicholas, Ljubljana by the Most Reverend Gregory Rožman. He then served that diocese as a Seminary priest, Assistant Pastor and Administrator.

In May, 1945, he was forced to leave his native country and lived as a displaced person in refugee camps of Vitring and Spittal an der Drau, Austria; Servigliano and Senigalia, Italy; at Buon Pastore Parish in Rome, and was Chaplain at Cinecitta Refugee Camp in Rome until October 7, 1948.

In November of 1948, he began ministering in various parishes in the Diocese of Salt Lake City, Utah, where he stayed until May of 1966. At that time he wrote to Bishop Francis J. Furey, bishop of the Diocese of San Diego, requesting priestly service in the Southern California area. His first assignment as Assistant Pastor was at St. Bernardino Church in San Bernardino with Monsignor John Bradley, where a friendship was formed and continued to flourish over the years.

Father Strancar was a very kind and gentle man who truly enjoyed his ministry to God's people. His sensitivity and caring ways were evident not only in his priestly ministry, but in his daily living. Father never met a stranger and throughout his priesthood he touched the lives and hearts of many people. He will be remembered not only by his brother priests, but by all who knew and loved him over the years.

A Vigil Service was held on Monday, Dec. 28, 1998 at St. Bernardine Church, 5th and "F" Streets, San Bernardino. Mass of Resurrection was held on Tuesday, December 29 at 10 a.m. in St. Bernardine Church with Most Reverend Gerald R. Barnes, Bishop, Diocese of San Bernardino as main celebrant. Rev. John Gorman, a good friend of Father Strancar's was the homilist.

Donations

Thanks to the following who gave generous donations to the Ameriška Domovina:

Frank Chemas, Cleveland -- \$10.00

Marie Dular, Cleveland, OH -- \$5.00

Dorothy Uleplic, Euclid, OH -- \$10.00

Rozalija Blatnik -- \$5.00

Mrs. Sam Kurilich, Fontana, CA -- \$5.00

John Zakrajsek, Tucson, AZ -- \$5.00

Vladimir Rus, Pepper Pike, OH -- \$10.00

Ciril Benedejcic, Chardon, OH -- \$15.00

Ivan Jakomin, Euclid, OH -- \$10.00

Rudolph and Angela Pintar, Las Vegas, NV -- \$5.00

Josephine Valencic, Cleveland -- \$5.00

Hannah Omejc, Valley, WA -- \$5.00

Jean Perpar, Cleveland, OH -- \$5.00

Mrs. Stane Hocevar, Euclid, OH -- \$5.00

Vinko Ivanc, Euclid, OH -- \$10.00

Never curse the crocodile's mother before crossing the river." --Mercina

432-1114

Ann's Dressmaking and Alterations

Tues.-Sat.: 11 a.m. - 6 p.m.
(Same Day Service)
Weddings, Special Occas'ns
6027 St. Clair Ave., Cleve.

Governor Taft Taps Pust

Governor Bob Taft continues to reach out to Ohio's diverse nationality groups by announcing the appointments of Robert A. Paduchik as director of Constituent Affairs and August B. Pust as Director of Multicultural Affairs and International Relations.

"The very fabric of this state is based on cultural diversity," said Taft. "We want all elements of that diversity to feel that our Administration is responsive to their concerns and that they have a line of communication with us."

August B. Pust has served as Special Assistant for Multicultural Affairs and International Relations since 1991. A native of Slovenia, Pust completed his education in Europe and graduated from the Cooper School of Arts in Cleveland.

He served as executive assistant for ethnic affairs and international relations in the City of Cleveland's Mayor's Office under both George V. Voinovich and Michael White.

Pust has been granted numerous awards from various nationality and international groups, has been recognized by the Asian-American Commerce Group for his efforts to expand diversity, and has received the Federation of German-American Societies "Outstanding Public Official of the Year" award.

He is also recipient of the prestigious "Ohio's Distinguished Service Medal."

Whitewater Champions

The most successful nation in white water rafting is Slovenia. It has been the overall world champion at every World Rafting Challenge Championship (1995, 1996, and 1997).

In each championship, it gained first place in all three elements (raft sprint, raft slalom, and raft down river), except for the raft down river in 1996, which was won by South Africa.

--Elsie Kranjc
Bolton, Ontario

An Arabian proverb. "When you are dead, your sister's tears will dry as time goes on; your widow's tears will cease in another's arms; but your mother will mourn you until she dies."

I am Slovenian - eat your heart out

Coming Events

Saturday, April 17

Primorski Klub dinner-dance at Slovenian National Home, St. Clair, 6:30 p.m. Music by Stan Mejač Orchestra. Donation \$19.

Sunday, April 18

Holmes Avenue Pensioners Spring Dinner-Dance at Collinwood Slovenian Home, 15810 Holmes Ave. Dinner served at 2 p.m. Music by Dan Peters Orch. from 3:30 to 7 p.m. donation \$14. Tickets call 1-440-943-3784 or 531-2088.

Friday, April 23

Free Concert of 35-member String Orchestra of Music School of Ljubljana Vic-Rudnik, Slovenia in St. Mary's church, 15519 Holmes Ave., Cleveland at 7:30 p.m. Reception in school hall.

Saturday, April 24

Zarja spring concert (the Grass Widower) at Slovenian Society Home, Euclid,

Ohio. Sit-down dinner 5 - 6:30 p.m. Concert at 7; dance music at 8 p.m. featuring Fred Ziwich Orchestra.

Sunday, May 9

St. Mary's (Collinwood) Slovenian School Mother's Day Play after 10 a.m. Mass.

Sunday, May 23

Ohio KSKJ lodges sponsors devotions to Marija Pomagaj at 7:30 p.m. at Our Lady of Lourdes Shrine off Chardon Road in Euclid, Ohio.

Sunday, June 13

St. Mary's (Collinwood) Slovenian School Annual Picnic. Mass at 12:30.

Sunday, June 27

Ohio KSKJ Picnic Slovenska Pristava. Dance to music of Joey Tomsick.

Wednesday, July 14

Holmes Avenue Pensioners Picnic at St. Joseph's Farm on White Rd

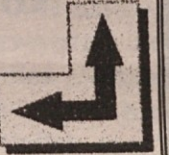

WCSB 89.3 FM, - Slovenian program, Songs and Melodies from beautiful Slovenia

"Pesmi in melodije iz naše lepe Slovenije"
Radio hours Sun. 9-10 am. & Wed. 6-7 pm.

RDC Director Ed Mejac Tel/Fax (440) 953-1709
2405 Somrack Drive,
Willoughby Hills, Ohio 44094

INTERNET # WWW.WCSB.ORG

Slimmed-Down Classic Wins \$10,000

(NAPS)—The recipe for *Almond Streusel Baked Pears* won the \$10,000 Grand Prize for Marie Rizzio in the 9th Annual Quaker Oatmeal "Bake It Better With Oats" Recipe Contest. Rizzio, of Traverse City, Mich., submitted her recipe in the contest's new "Lower-Fat Favorites" category.

The winning recipe is reminiscent of traditional fruit crisp but is less time consuming to make; pear halves take the place of peeled and sliced fruit. Filled with a tasty combo of whole-grain oats, almonds and allspice, the warm baked pears are served with honey-sweetened yogurt.

Rizzio and her husband will use their winnings to fulfill a lifelong dream: a 50th wedding anniversary trip to Italy.

Almond Streusel Baked Pears

8 servings

SAUCE	1/2 cup firmly packed brown sugar
1 (8-oz.) container plain nonfat yogurt	2 tablespoons all-purpose flour
2 tablespoons honey	1/4 tablespoon ground allspice or pumpkin pie spice
PEARS	6 tablespoons stick 70% vegetable oil spread, softened
4 large, firm-ripe pears	2 tablespoons almonds
Cooking spray	
1 cup Quaker oats (quick or old fashioned, uncooked)	

Heat oven to 350°F. Spray large baking pan with cooking spray. Combine sauce ingredients; cover and chill. Combine oats, sugar, flour and allspice; mix well. Cut in spread with two knives until mixture is crumbly. Stir in almonds; set aside. Cut pears in half lengthwise. Using small spoon, remove center of each pear half, leaving a 1/2-inch shell. Place pears, cut side down, in pan; spray with cooking spray. Bake 20 minutes. Remove pan from oven. Turn pears cut side up in pan. Spoon reserved oat mixture over pears. Return pan to oven; continue baking 20 to 25 minutes or until topping is light golden brown and pears are tender. Cool pears 5 minutes in pan on wire rack. Serve warm with sauce. Cover and refrigerate leftovers.

CARST-NAGY Memorials

15425 Waterloo Rd.
481-2237
"Serving the Slovenian Community."

Zelev Funeral Home

MEMORIAL CHAPEL

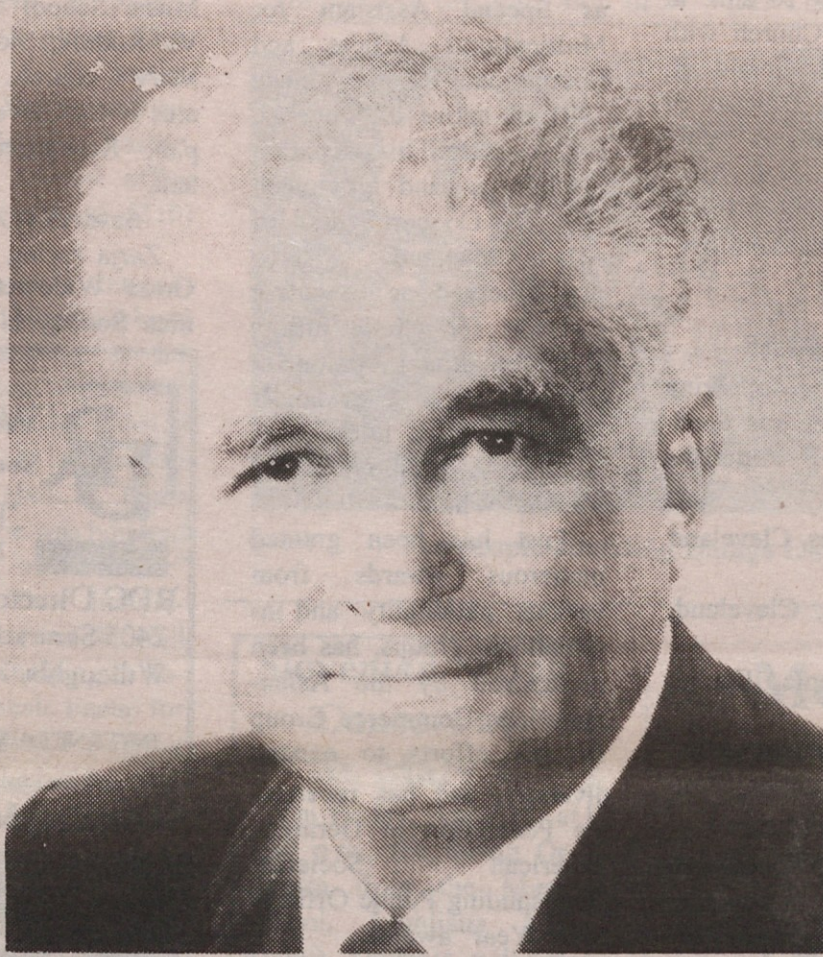
LOCATED AT

452 E. 152 Street

Phone 481-3118

Family owned and operated since 1908

In Memory of Senator Frank J. Lausche

Born
Nov. 14, 1895

Died
April 21, 1990

America's Greatest Slovenian

An Inspiration to All!

**The Frances and Jane S.
Lausche Foundation**

- Vesti iz Slovenije - Iz Clevelanda in okolice

Slovenija pripravljena sprejeti do 4000 "začasnih" beguncev s Kosova - Letala NATO letijo skozi slovenski zračni prostor

Po podatkih, ki je jih je pretekli petek objavilo *Delo*, je v Sloveniji evidentiranih 2744 ilegalnih migrantov, ki so od lanskega avgusta prišli s Kosova. Vlada je sklenila, da bo predlagala državnemu zboru, naj Slovenija sprejema še 1600 beguncev. Vseh 4000 bi vlada smatrala za "začasne", notranji minister Borut Šuklje je pojasnil, da bo status začasnega zatočišča trajal do časa, ko bo vlada ugotovila, da so prenehale razmere, zaradi katerih so omenjeni begunci morali postati begunci, torej da se lahko vrnejo domov.

Državni sekretar v zunanjem ministrstvu dr. Ernest Petrič je povedal, da se v skupnem sodelovanju vlade in Rdečega križa pripravlja konvoj z dobrodelno pomočjo za begunce s Kosove. Konvoj je pretekli petek odpotoval v Makedonijo s 102 tonama različnih prehranskih izdelkov. Včerajšnje *Delo* poroča, da je konvoj prispel v Makedonijo v torek. Pripravljata se podobna konvoja, ki bosta šla v Črno goro in Albanijo. Konvoj v Albanijo bo odpotoval to soboto, v Črno goro pa 20. aprila. Slovenija bo tudi prispevala zdravniško ekipo za pomoč pri zdravstveni negi ljudem v begunskih taboriščih.

Letala NATO redno uporabljajo slovenski zračni prostor za izvajanje njih napadov na ZRJ. Naročnik AD je v pismu omenil npr., da letala preletavajo tudi Ljubljano. Ob dovolitvi uporabe slovenskega zračnega prostora, je vlada tudi privolila, da letališči Brnik in Maribor služita kot kraje prisilnih pristankov NATO-vih letal, čeprav do tega še ni prišlo.

Družba Elan ni več na prodaj

V ponedeljek je na tiskovni konferenci v Begunjah Vladimir Šelebaj, predsednik uprave delniške družbe Elan Begunje povedal, da je Privredna banka Zagreb d. d. konec marca odobrila srednjeročni načrt za restrukturiranje tovarne, to pa pomeni, da

Elan ni več na prodaj. V Elanu je približno 1200 zaposlenih, ali približno sto manj od lani. V Begunjah jih je okoli 800, od teh pa 410 v proizvodnji smuči. Za letošnjo proizvodno leto načrtujejo proizvodnjo 400.000 parov smuči, kar je bolj ali manj enako kot v lanskem poslovnem letu.

Sorazmerno ugodni obeti za slovensko gospodarstvo v letu 1999

Gospodarskim tokovom v Sloveniji zasledujejo tudi tuje institucije, kaj pišejo oz. komentirajo pa je zanimivo za slovenske strokovnjake oz. urade. Tako je vladni urad za makroekonomske analize sporočil v svoji mesečni publikaciji, da tuje institucije Sloveniji za letos napovedujejo povprečno 3,6-odstotno rast. Dun & Bradstreet je bil najbolj konservativen, ker je napovedal le 3-odstotno rast, najbolj optimističen Mednarodni denarni sklad (IMF), ki pričakuje celo 4,5-odstotne rasti. Slovenska vlada je jeseni lani sama napovedala 3,5- do 4-odstotno gospodarsko rast. Kot kaže, se zmanjšuje tudi število brezposelnih. Tuje analize so glede stopnje inflacije za letos bolj skeptične, kot je slovenska vlada. Najvišjo stopnjo inflacije za leto 1999 pričakuje dunajski WIW in to 10-odstotna, Mednarodni denarni sklad pa je zopet v tem oziru najbolj optimističen, saj predvideva le okoli 5-odstotno rast. Dejanska inflacijska stopnja se trenutno giblja okoli 6 odstotkov.

Posledice lanskega potresa hujše kot so sprva mislili - Obnavljanje še traja

Potres, ki je ob lanske Veliki noči prizadel Posočje, je bil glede števila poškodovanih objektov in tudi obsežnosti poškodb na stavbah večji, kot je bilo prvotno ocenjeno. Zato obnova še traja, stane tudi veliko več kot je bilo sprva pričakovano. Podatki kažejo, da je potres poškodoval vsega skupaj 3433 objektov, od tega 775 hiš brez stanovalcev, 599 kmetijskih, 168 poslovnih in 58 javnih objektov. Baje je presenetila ugotovitev, da so bile mnoge poškodovane stavbe v Posočju tako slabo grajene. Zato jih je potres bolj prizadel kot bi bil sicer.

Primorski večer—

Vsakoletni "Primorski večer" bo to soboto v SND na St. Clairju. Pripravlja ga Ameriško slovenski Primorski klub. Večerja bo ob 6.30, za ples in zabavo bo igral Stane Mejač s svojim orkestrom, večer bodo popestrili primorski fantje iz Toronta oz. "Slavčki". Za več informacij in vstopnice: 216-692-1069 ali 440-953-9116.

Prodaja peciva in zajtrk—

To nedeljo bo pri Sv. Vidu farna prodaja peciva in zajtrk. Zajtrk bo serviran po vseh mašah. Farani so naprošeni, da prinesejo svoje najljubše pecivo za prodajo.

Koncert Zarje—

Pevski zbor Zarja ima svoj pomladanski koncert v soboto, 24. aprila, v SDD na Récherjevi aveniji v Euclidu. Koncert je združen z večerjo. Za več informacij, gl. članek v angleškem delu. Zarja je v svojem devetem desetletju, saj je bil ustanovljen že leta 1916.

Novi grobovi

Thomas F. Zabjek

Dne 10. aprila je umrl Thomas J. Zabjek, mož Angele, rojena Kern, oče Ronald in Thomasa, 5-krat stari oče, 3-krat prastari oče, brat Josephine, Rose Svetin ter že pok. Anthonya in Christine Salmick. Pogreb je bil 13. aprila s sv. mašo v cerkvi sv. Kristine in pokopom na Vernih duš pokopališču.

Marian Rupar

Umrla je 101 leto staro Marian Rupar, vdova po Franku, mati Josephine Merhar in Helen Mrozinski (obe že pok.), 5-krat stara mati, 8-krat prastara mati, 9 bratov in sestra v Sloveniji so že pok. Pogreb je bil 12. aprila v oskrbi Želetovega zavoda s sv. mašo v cerkvi Marije Vnebovzete in pokopom na Vernih duš pokopališču. Darovi v pokojničin spomin župniji Marije Vnebovzete bodo s hvaležnostjo sprejeti.

Mary J. Tekavec

Umrla je Mary J. Tekavec, rojena Godec, vdova po Josephu, mati Josepha, 2-krat stara mati, sestra Molly Kosina, Angele Ursic ter že pok. Johna, Franka in Louisa. Pogreb je bil 12. aprila s sv. mašo v cerkvi sv. Vida in pokopom na Vernih duš pokopališču.

Godbeniki iz Slovenije—

V petek, 23. marca, bo v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. koncert orkestra študentov glasbene šole Ljubljana-Vič-Rudnik. Koncert se prične ob 7.30. Več v dopisu na str. 10. Sodelovalo bo kar 35 mladih glasbenikov. Vstopnine ni, prostovoljni prispevki so pa dobrodošli. Več v dopisu na str. 10.

Zveza Oltarnih društev—

V nedeljo, 25. aprila, bo sestanek Zveze Oltarnih društev in to v dvorani sv. Vida. Ob 2h pop. bodo pobožnosti v cerkvi, potem bo daljši sestanek v dvorani. Vse podrobnosti v dopisu na str. 10.

Odlična predstava—

Preteklo nedeljo je Dramsko društvo Lilija s svojo predstavo komedije "Na tankem ledu" resnično veselilo polno zasedeno dvorano v Slovenskem domu na Holmes Ave. Vsi nastopajoči so bili prvovrstni: Peter Dragar, Martina Jakomin, Anton Hauptman, Metka Zalar, Muši Coffelt in Marta Futey. Reziser je bil Srečko Gaser. Lilija je istočasno slavila svojo 80-letnico. Čestitamo!

Prodaja krofov in peciva—

V soboto, 24. aprila, ima Oltaron društvo pri Mariji Vnebovzeti prodajo krofov in peciva. Pridite!

Praznovanje—

Pretekli petek zvečer je SNPJ praznovala svojo 95-letnico z večerjo in programom v Imperialu, Pa. Slavnostni govornik je bil veleposlanik dr. Dimitrij Rupel, nazoč je bil tudi novi konzul v Clevelandu Anton Gogala, ti poleg vseh članov glavnega odbora SNPJ. Veleposlanik Rupel se je organizaciji zahvalil za njeno pomoč Sloveniji tekom let.

Občni zbor—

Sinoči so se zbrali člani in članice področnega odbora SKD na svojem letnem občnem zboru. Sestanek je potekal v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti, dosednji odborniki so bili znova potrjeni, prof. Vinko Lipovec je pa podal analizo sedanjih razmer v Sloveniji.

Lepa podpora—

G. Joseph Paik in žena iz Euclida, O., sta poklonila \$100 v podporo našemu listu. Za naklonjenost se jima najlepše zahvalimo vsi pri AD!

Poprejšnjo sredo, 7. aprila, je bila spominska slovesnost ob 151. obletnici prvega razvitja slovenske zastave. Takrat je član dunajskega društva Slovenija Lovro Toman prvič javno izobesil slovensko zastavo, čeprav v ljubljanski gostilni Pri zlati zvezdi. V spomin na ta dogodek so v Spodnji Slivni, kjer je pomnik Geometričnega središča Slovenije ob zvokih ljubljanske Policijske godbe in pod pokroviteljstvom društva Heraldica Slovenica, pripravili slovesnost. Člani omenjenega društva se zanimajo, da bi postal 7. april vseslovenski dan slovenske zastave. Pri slovesnosti so sodelovali še gimnazijci iz Litije in 12. gardijski bataljon Slovenske vojske. Spregovoril je predsednik vojnih veteranov za Slovenijo Srečko Lisjak.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692
Telephone: 216/431-0628 – Fax: 216/361-4088

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec – Publisher, English Editor
Dr. Rudolph M. Susel – Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Michael and Irma Telich,
Frank J. Lausche, Paul Kosir

NAROČNINA:

Združene države Amerike in Kanada:

\$30 letno za ZDA; \$35 za Kanado (v ZD valuti)
Dežele izven ZDA in Kanade: \$40 letno (v ZD valuti)
Za Slovenijo, z letalsko pošto, \$160 letno

SUBSCRIPTION RATES

United States and Canada:

U.S.A.: \$30 per year; Canada: \$35 in U.S. currency
Foreign: \$40 per year U.S. or equivalent currency
Slovenia: \$160 per year (air)

AMERICAN HOME (ISSN 0164-68X) is published weekly for \$30 per year by American Home Publ. Co., 6117 St. Clair Avenue, Cleveland, OH 44103-1692. Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio. POSTMASTER: Send address changes to AMERICAN HOME, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103-1692.

No. 15

April 15, 1999

Sprevrženi sistem vrednot

(Ur. AD: Ta članek je včeraj, 14. aprila, ponatisnilo Delo. Članek je že izšel v torinski La Stampi in splitskem Feral Tribune, avtorica je pisateljica in novinarka Slavenka Drakulić, ki se je leta 1991 izselila iz Zagreba in trenutno živi v Berlinu. Obravnava situacijo v Srbiji in na Kosovu, z izredno kritičnim stališčem do početja Srbov, ne le Miloševića.)

Iz dneva v dan gledamo njihove televizijske in časopisne podobe, pospremljene z vestmi o tem, kako Srbi kljubujejo bombardiranju. Stojijo na mostovih, držeč se za roke, ali pa se zbirajo na trgih sredi Beograda, kjer vsak dan prirejajo rockovske koncerte. Na prsih jim visijo papirnate tarče. Beseda 'tarča' je izpisana v angleščini, kajti sporočilo je namenjeno tujcem, Zahodu, svetu, ki se je zarotil proti njim. Prav takšne tarče delijo njihovi aktivisti ljudem, ki se na ulicah nemških in italijanskih mest udeležujejo demonstracij proti bombardiranju. Po novinarskih poročilih so takšne tarče v modi, bodisi velike, odtisnjene na majicah, ali povsem majhne, kakor značke, kakršne se nosijo na zavihku. V kratkem času so Srbi to tarčo vsilili kot svoj zaščitni znak, s katerim enotno hrabro in odločno kljubujejo vsemu svetu.

Ko jo nosijo na sebi, se spreminjajo v žive tarče in tako vsem sporočajo, da so Natove bombe pravzaprav namenjene njim, pa naj zahodni politiki še tako vztrajno trdijo nasprotno. In da bi jim še bolj olajšali nalogo, jih ovešajo in pripenjajo nase – naj kar merijo nanje, mime, nedolžne prebivalce majhne, nepravilno napadene države. Celotno svoje otroke jih ni strah spremeniti v takšne žive tarče.

Revija Time je na naslovnici objavila fotografijo deklice v rdeči jopi; tudi ona v ročici drži papir s koncentričnimi krogi. Ni ga prijela sama, nekdo ji ga je potisnil v roke. In ta nekdo – njen oče, mama, učiteljica, sosed – se je poigral s simboliko tarče na izjemno ciničen način. Vsiliti takšen znak otroku, v tem primeru res nedolžnemu človeškemu bitju, in hkrati biti državljani Srbije, je skrajno cinično. Vsi se še spominjamo podobnih fotografij iz Sarajeva izpred nekaj let, na katerih so prav tako nastopali otroci, podobni tej beograjski deklici. Ampak tisti otroci niso imeli tarč -- sami so bili tarče. Na fotografijah in posnetkih, ki se jih spominjamo, jih je zadel ostrostrelec ali granata.

O oni takšnih deklic, ki je čudovito plesala, je CNN lani predvajala dokumentarec. V filmu dekličina mati ponosno kaže plesno obleko, torbico, plesne čevlje. Po Sarajevu, kjer so bili otroci res tarče, noben normalen človek ne bi mogel tarče uporabiti na tak način. Razen v sistemu očitne sprevrženosti vseh vrednot in pomenov, v avtističnem carstvu Srbije.

Izpod zvona sv. Marije Vnebovzete

CLEVELAND, O. - Priprava na velikonočni praznik je bila zelo skrbna.

Cvetna, sončna nedelja je mnoge navdušila, da so prisostvovali tako v procesiji, kot v cerkvi. Otroci Slovenske šole so brali Pasijon, drugi so bili v narodnih nošah. Hvala vam, otroci, za tako lepo sodelovanje, pa tudi vsem, ki ste oblekli narodno nošo; pogled na procesijo je bil lep.

Letni sestanek Zveze Oltarnih društev

CLEVELAND, O. - V nedeljo, 25. aprila, imamo sestanek Oltarnih društev in sicer župnij Marije Vnebovzete, sv. Kristine, sv. Vida in sv. Lovrenca.

Ob 2h popoldne bomo imele v cerkvi sv. Vida rožni venec, pete litanije Mater božje z blagoslovom. Po molitvah v cerkvi bo širši sestanek v dvorani sv. Vida. Članice vseh društev so lepo vabljeni! Posebno so naprošene odbornice, da se sestanka gotovo udeležijo. Ti sestanki so zelo važni, ker jih imamo samo enkrat na leto, da si izmenjavo ideje, kako bolj duhovno in gmotno pomagati našim župnijam.

Upajmo, da se vidimo pri sv. Vidu 25. aprila v velikem številu in z dobrimi idejami!

Začetek bo točno ob 2h popoldan. Z Bogom in na svidenje!
Predsednica

Obiskovalcem družabnega večera Tabor

CLEVELAND, O. - Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nas obiskali na tem pomladanskem družabnem večeru. Veseli smo, da smo se zopet videli po tako dolgem zimskem presledku. Z vašo pomočjo in navzočnostjo ste podprli, da moremo še izdajati glasilo Tabor in pomagati tistim, ki so potrebni.

Tem potom se zahvaljujemo Heleni Vodopivec, ki je pripravila okusno večerjo, in točilcem. Dalje Ameriški Domovini in radio oddaji "Pesmi in melodije iz naše lepe Slovenije" za objave za ta večer. Ter še Veselim godcem, ki so igrali in bili spremljani s petjem.

Lep in čudovit je bil pogled na plesni prostor. Dolga krila so se bliščala ob svitu luči – veselje, nasmejani obrazi in tiho šepetanje z mislimi na bodočnost.

Pri tem bi lahko še pripomnili, da Tabor DSPB zasleduje samo za vrnitev časti našim padlim v letu 1945.

Hvala vam!

Tabor DSPB - S.V.

In tako v Beogradu sije poletno sonce, medtem ko nedolžni državljani tarče stoje poslušajo koncert, nato pa odidejo domov. Obedujejo, berejo časopise, spijo, gledajo poročila, gredo na delo, se tuširajo, pečejo kolače. Ponoči jih vznemiri eksplozija kakšne rafinerije, tovarne ali ministrstva, plamen, ki švigne skoraj do neba, in strah, da bi katera od raket padla petsto metrov bolj levo ali desno. A v nasprotju s Sarajevčani prebivalci Beograda – kljub nekaj ključnim žrtvam – niso tarča. Oni to vedo; prav zato lahko kljub strahu prenašajo noči.

Medtem le nekaj sto kilometrov stran neki drugi prebivalci te iste države Srbije dan za dnem stojijo v blatu, na dežju. Bosidi na meji z Makedonijo v 25-kilometrski koloni, bodisi na prelazu Blace, kjer 50.000 ljudi živi in umira brez hrane in medicinske pomoči, bodisi v begunskih taboriščih čez mejo v Albaniji.

(dalje na str. 12)

V ponedeljek se je pričel Veliki teden. Vsak dan je bilo nekaj na sporedu. Prvi dan večerja, molitve, drugi in tretji dan spovedovanje, in že je bil veliki četrtek. Zvečer je bila zelo slovesna sv. maša, utihnili so zvonovi in raglja se je oglasila. Po maši smo zmolili Najsvetejše do polnoči. Na veliki petek je bil dvakrat Križev pot in zvečer zopet molitve, češčenje križa, Pasijon in sv. obhajilo. Velika sobota je bila dvakrat blagoslov hrane in zvečer blagoslov ognja, velikonočne sveč, sv. maša.

Velika nedelja je bila takoj zjutraj oblačna, vse je bilo radi premaknitve ure zelo zgodaj, a vseeno je bila lepa udeležba tako narodnih noš kot tudi vernikov. Veseli smo prepevali velikonočne pesmi in se veselili Vstalega Kristusa. Vsem smo želeli lepo velikonočno praznovanje, najbolj pa našemu g. župniku, ki nas je zelo lepo pripravil na ta veliki praznik. Hvala Vam!

V petek, 23. aprila, ob pol osmi uri zvečer, bo koncert v naši cerkvi, katerega bo podal iz Slovenije godalni orkester Glasbene šole Ljubljana-Vič-Rudnik. Orkester nastopa pod vodstvom prof. Jožeta Schalamuna in pod taktirko dirigenta prof. Baki Jashavi. Spored obsega skladbe vse od baroka do moderne glasbe 20. stoletja, s posebno pozornostjo do slovenskih skladateljev. Vsi prijatelji glasbe ste iskreno vabljeni

na ta njihov prvi obisk v Združenih državah. Pridite!

Ker je bila Velika nedelja prva v mesecu, smo članice Oltarnega društva prisostvovali deseti sv. maši, nismo pa imele molitve in ne sestanka. Sestanek bomo imele v maju. V soboto, 24. aprila, bomo imele prodajo krofov in peciva v šolski dvorani, na kar vas že danes opozarjam.

V nedeljo, 25. aprila, se bomo udeležile sestanka Zveze Oltarnih društev, ki bo letos pri Sv. Vidu. Pričetek bo v cerkvi z uro molitve, nato bo sestanek v šolskem avditoriju. Pridite k Sv. Vidu na to skupno poobžnost!

Naslednja nedelja bo zopet prva v mesecu (2. maja), ko bomo prisotne pri deseti sv. maši, in ob pol dveh za uro molitve, nato pa na sestanku v šolski sobi za sestanke. Pridite in sodelujte pri sv. maši, molitvah in na sestanku, Vas iskreno vabi
Lavriševa

Slomškov krožek poroča...

CLEVELAND, O. - Večkrat smo že bili razočarani nad poročanjem, kdaj in kje bo škof Slomšek proglašen blaženim. Hvala Bogu, da je tega čakanja konec in da bomo lahko rekli, da smo tudi ameriški in kanadski Slovenci veliko pripomogli, da bo škof Slomšek postal prvi slovenski svetnik.

Ko pred leti doma v Sloveniji ni bilo mogoče nabirati denarja za kritje stroškov beatifikacije, je tukaj že pokojni župnik pri Sv. Lovrencu Jože Varga ustanovil Slomoškovo zvezo (Slomšek Association) z namenom, da se nabira denar za kritje te zadeve. Veliko so mu pomagali ga. Gizela Hozjan iz Chicage, v Kanadi g. Lojze Ambrožič, oče sedanjega torontskega kardinala Alojzija, tukaj v Clevelandu pa John Petrič, Matt Tekavec, gđ. Ivanka Pograjc in njena sestra ga. Marija Kolarič, ing. Jože Zelle, ga. Pavla Adamič in Micka Prosen, sestra Albina in še mnogi, mnogi drugi.

Ko je g. Varga umrl, se je njegovo delo nadaljevalo pod vodstvom p. Atanazija iz Lemonta.

Naše pridne kuharice ga. Ivanka Pretnar in ga. Pepca Tominec ter njune pomočnice so vsako leto pripravile kosilo v prid Slomškove zveze.

Zdaj smo pa že par let po Ameriški domovini prosili za denarne prispevke za kritje stroškov beatifikacije. Odziv je bil vedno lep in se lastnikoma Ameriške domovine g. in ge. Debevec iskreno zahvaljujemo.

Prevz. škof mariborski dr. Franc Kramberger se je še enkrat obrnil na ameri-

(dalje na str. 11)

DR. JOŽE VELIKONJA

Seattle, Washington

Prijatelj dr. Jože Bernik 75-letnik

Te dni (13. aprila) mineva petinsedemdeset let, odkar se je v Puštalu pri Škofji Loki rodil JOŽE BERNIK. Častljivo starost je dosegel, vendar se mi zdi skoro žaljivo reči o njem, da je pokojenec. Prijatelji smo ga vedno imeli za mladega, in ga še vedno imamo.

O Jožetu Berniku ni treba navajati mnogo osebnih podatkov, v Ameriki ga dokaj dobro poznamo. Saj že skoro petdeset let živi in dela v Chicagu. Vendar tudi po teh desetletjih še vedno stoji z eno nogo v Puštalu, na domu, z drugo pa v središču Chicaga, v senci nebotičnikov.

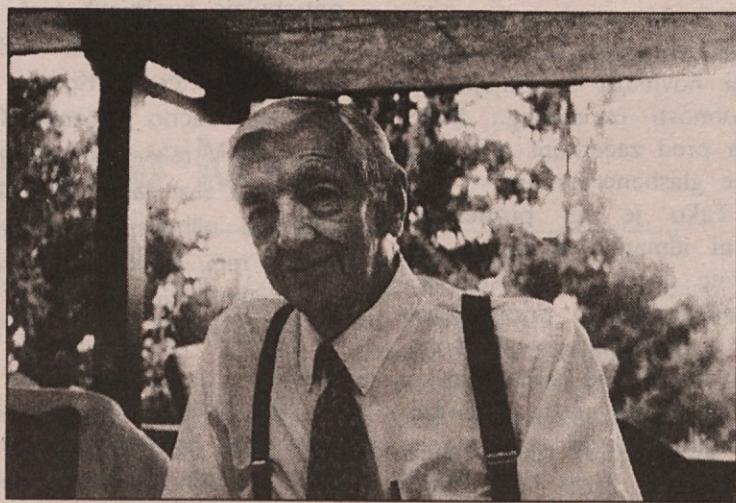
Strokovni življenjski podatki nam povedo, da je končal klasično gimnazijo v Ljubljani, nato študiral na univerzah v Ljubljani, Rimu, Madridu, Chicagu, bil zaposlen pri *Slovincu*, pri Socialnem odboru v Rimu, nato pri mednarodni farmacevtski firmi Abbott Laboratories v Chicagu in po upokojitvi pri čikaški pravni firmi Gardner, Carton & Douglas. Ne bom našteval drugih življenjskih podatkov. Ti so zapisani in shranjeni v marsikaterih dosjelih. Tudi pri Notranji upravi v Ljubljani, ki mu je desetletja sledila.

Če bi hotel opisati, kaj vse se je udeleževal v slovenski in mednarodni družbi, bi ne imel dovolj prostora. Zato bom nakazal samo, kako sva se midva srečavala.

Če se prav spomnim, sva se prvič srečala pred šestdesetimi leti pri Tomčevih mladcih. V objavljenih razgovorih je že nekajkrat nakazal, da si je tam dobil prijateljev, s katerimi je ostal povezan vse do danes. S preživelimi, teh pa ni kaj dosti. Danes jih štejem na prste, marsikoga se s spoštovanjem spominjamo. Delila sva prva begunska leta v Rimu, od leta 1957 sva se srečavala v Ameriki.

Jože ni pisal pesmic ali koledarskih zgodbic. Čeprav zna pisati, saj je začel svojo poklicno delo kot časnikar. Ker se ni rinil v ospredje, je trajalo dokaj dolgo, da so ga opazili prijatelji in tudi nasprotniki. Zdi se mi, da se je prijatelju Jožetu vse zdelo samo po sebi u-mevno: delo, študij, skrb za brate in sestre, pomoč rojakom, obiski znancev in prijateljev. Pa ne le tistih v soseščini, tudi takih raztresenih po svetu.

Vsa leta je Jože kazal zavest, da je odgovoren za svoje delo svojim mrtvim in živim prijateljem. Da jih ne more in ne sme prepustiti pozabljenju. Ob teh in zaradi teh sva se srečavala, na

njegovem in našem domu, na mojih začasnih mestih po Ameriki, ob njegovih potovanjih po svetu. Če ne z osebnim srečanjem, nama je služil telefon, zadnje čase elektronska pošta.

Vse to je danes del njegove in moje osebne zgodovine, globoko doživete, a za zunanji svet skoro nepomembne. Vendarle, po ustvaritvi samostojne slovenske države, je prijatelj Jože vstopil bolj očito v slovensko javno življenje, takorekoč po uspešnem zaključku svojega poslovnega življenja v Chicagu.

Morda je bil začetek tega novega življenja z ustvaritvijo *Slovenca*, novega dnevnika demokratične usmeritve, ki ga brez Jožetovega prizadevanja in finančnega tveganja ne bi bilo. Čeprav dnevnik ni preživel, je bil vendarle najbolj jasen glasnik nove Slovenije, a se zaradi notranjih nesoglasij ni utrdil v slovenskem post-komunističnem razdobju.

Slomškov krožek

(nadaljevanje s str. 10)

ške Slovence in lepo prosi za pomoč, ker stroški papeževskega obiska Mariboru 19. septembra, ko bo slovesno proglasil škofa Slomška blaženim, bodo ogromni.

Potniška agencija Travel Max že pripravlja dobro organizirano potovanje v Slovenijo meseca septembra. Kmalu bodo objavili spored tega potovanja in vam vsem to agencijo priporočamo, saj je njen lastnik, g. Boris Mušič, Slomškovi zvezi pomagal z lepim darom tisoč dolarjev.

Težko nam je prositi za pomoč, vemo pa, da Bog vsako dobro delo obilo poplača in se zato še enkrat obračamo na Slomškove častilce za pomoč. Darove lahko pošiljate naslednjim: John Petrič, Gateway Manor, 4 Gateway Dr., Apt. 230, Euclid, OH 44119, tel. 216-481-3762; ga. Julka Smole, 1223 E. 58 St., Cleveland, OH 44103, tel. 216-391-6547; Frank Urankar, 396 Steven Blvd., Richmond Hts., Oh, tel. 216-531-8982.

Za odbor,
Frank Urankar

Jože Bernik je prevzemal hudo breme za list, a ni dosegel zadostne podpore. Hude posledice tega so danes očite. Tako kot je razdrobljenost 'pomladnih strank, ki dajejo večjo ceno osebnim ambicijam kot ustvarjanju demokratične Slovenije.

Jože Bernik je posegel v delo Slovenske izseljenske matice (SIM), ko je bil imenovan v njen odbor. Tam žalibog ni moglo priti do soglasja o nalogah te ustanove, predvsem zaradi počasnega preusmerjanja te organizacije, in počasnega sprejemanja 'protikomunističnih ustanov po svetu' kot pozitivna delovanja med slovenskimi izseljenci. Kot protiutež je Jože Bernik podprl ustanovitev društva Slovinci v svetu, ki se pa brez javnih finančnih podpor ne more razmahniti.

Od začetkov delovanja Slovenskega svetovnega kongresa je kazalo, da se bo ta nova ustanova posvetila povezavi demokratično usmerjenih Slovinci doma in po svetu. Po vrsti sprememb v vodstvu, je končno leta 1994 Jože Bernik prevzel predsedstvo ustanove in ga še danes drži. Pod njegovim vodstvom se je politično ozračje ob tej ustanovi umirilo, nekatere konference so se uveljavile s svojo delavnostjo, druge le životarijo. Jože Bernik je z osebnimi posegi in obiski v Avstraliji, Argentini, Nemčiji in Italiji, Kanadi in po Združenih državah utrdil resnost te ustanove in s posredovanji pri slovenskih oblastnikih utrdil njeno mednarodno pomembnost.

Vse te delavnosti so privedle do Jožetove kandidature za predsednika Slovenije ob volitvah leta 1997. Na moje vprašanje, zakaj se v to spušča, mi je odgovoril: "Tudi naš glas morajo slišati!" Z mladostno zagnanostjo se je spustil v volilni boj in je iz skoro neznanega kandidata prišel do tretjega mesta s skoro sto tisoč glasovi.

V kratki volilni kampanji se je zavzemal za demokratizacijo nove Slovenije, za

Slovenska Pisarna Soroča
Tel.: 216-361-1603 Fax: 216-361-1608
c/o St. Vitus Church
6104 Glass Ave.
Cleveland, OH 44103

Slovenska pisarna sporoča, da ima zopet v zalogi knjigo "Temna stran meseca". Knjiga ima več kot 800 strani. Od teh več kot 400 slik in fotokopij dokumentov, katerih mnogi še niso bili nikjer objavljeni. Knjiga stane \$99.00, po pošti \$102.00. V zalogi imamo še nekaj novejših knjig:

Skrinjica pravljič, z lepimi ilustracijami,	
Celovška Mohorjeva	\$15 (\$16.50)
Summer of Silence, Mara Cerar Hull	\$15 (\$17)
Mora in bolečina slovenskega naroda	
- Revolucija ali sprava	\$11 (\$12.50)
Zasuta usta, Ivo Žajdela	\$15 (\$16.50)
Katekizem Katoliške cerkve, Slovenska	
škofovska konferenca	\$40 (\$43)
Sveto pismo - Slovenski standardni	
prevod	\$50 (\$53)
Križev pot Slovinci - Izdal župnijski urad	
Kočevje	\$6 (\$7)

V zalogi imamo še nekaj videokaset, ob 50-letnici slovenske tragedije: Kočevski Rog, Teharje, proslava v Cankarjevem domu (dve kaseti - I. in II. del). Obe kaseti skupaj, sedaj po znižani ceni \$18 (\$20).

Ponovno bi radi opozorili, da Slovenska pisarna še vedno rada sprejema slovenske knjige, za katere mogoče ni več prostora v slovenskih domovih. Pokličite, da se pogovorimo za prevoz, ali pa jih sami pripeljete v pisarno.

Za Slovensko pisarno:
Anton Oblak

svetovno usmerjenost njene političnega dela in za popravo vojnih in povojnih krivic. Žal je Slovenska ljudska stranka vskočila s svojim kandidatom in s tem razdelila solidarno povezanost 'pomladnih strank'. Na parlamentarnih volitvah, ki so bile leta 1996, si je SLS priborila sorazmerno veliko poslancev v državnem zboru, vstopila v vladno koalicijo in si s tem zavezala roke svobodnega odločanja.

Jože Bernik nima svoje stranke, nima svojega političnega kroga, na katerega bi se naslanjal. Vseh nekaj več kot tisoč glasov slovenskih državljanov zunaj je pač mnogo premalo, da bi prevagali politično tehtnico v današnji Sloveniji.

Jožeta Bernika prepričujem, da ima mandat stotisoč volilcev in zato dolžnost, da nastopa v njihovem imenu. V zgodovinskem okviru je pomemben ne samo uspeh, ampak tudi dosledno zagovarjanje poštenih načel, četudi se zdi kot Don Quihotski boj z mlinom na veter.

Komunistična diktatura je v desetletjih svoje vlade ubila ne samo življenja, ampak tudi svobodne duhove preživelcev. Predvsem v svobodnem svetu zunaj smo se navzeli demokratičnih gledanj, ki segajo preko tre-

nutnih koristnosti in gospodarskih uspehov. To so gledanja, ki jih Jože skuša posredovati, kdorkoli ga je pripravljen poslušati. Vendar se Jože ni nikdar omejeval na doktrinarsko razpravljanje, ampak je predvsem zagovarjal aktivnosti, ki bi pomagale k ustvaritvi svobodne demokracije v deželi, danes državi, kjer so njegove korenine.

Da bi še dolgo posegal v dogajanja in da bi ne odnehal! Da bi še dolgo lahko kramljala o marsičem, kot prijatelja, kot sodelavca, kot sorojaka. Žal je od nas do Chicaga predač, da bi si večkrat segla v roke. Ostane nama elektronska pošta...

Ob tem življenjskem jubileju samo želimo, da bi še dolgo vztrajal na poti, ki si jo je izbral in bil nam v spodbudo in ponos. Na mnogo leta!

BRALCI

AMERIŠKE DOMOVINE!
PRIPOROČAJTE NAŠ LIST!

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO - AID FOR THE
AGED PRESCRIPTIONS

BRICKMAN & SONS FUNERAL HOME

21900 Euclid Ave.

481-5277

Between Chardon & E. 222nd St. — Euclid, Ohio

AMBASADORKE SLOVENSKE KULTURE

Tri slovenske glasbenice na svetovnih odrih

Med slovenskimi glasbeniki so doslej na svetovne odre najdlje prodrle mezzosopranistka Marjana Lipovšek, pianistka Dubravka Tomšič-Srebotnjak in flavtistka Irena Grafenauer. Vse tri odlične glasbenice so pojem domačega slovenskega in mednarodnega koncertnega življenja, nastopajo pravzaprav povsod, ker se le da, od Avstralije do Japonske, od Južne Amerike do ZDA, od Londona do Moskve, od Aten do Skandinavije. Če bi skupaj sešteli vse kraje njihovega nastopanja in dodali še prevožene kilometre, ne bi pripotovali le do Lune, ampak bi se že približali Soncu. Vse tri so sedaj na višku svojih samostojnih karier, in čeprav so vse tri večino svojega bivanja povezale z Ljubljano in Slovenijo, menda niso še nikoli nastopile skupaj na enem koncertu. Taka je usoda svetovnih umetnikov; vsi se poznajo, a redko srečujejo.

I. del

Marjana Lipovšek

Marjana Lipovšek je svetovno znana slovenska mezzosopranistka, operna in koncertna pevka. Doma je nazadnje nastopila na recitalu v okviru Evropskega meseca kulture v Ljubljani in na srečanju predsednikov srednjeevropskih držav v Piranu, a kmalu jo pričakujemo z nekaterimi novimi programi, zlasti v jubilejni sezoni, ko načrtujejo v Sloveniji prvo izvedbo monumentalne vokalno-instrumentalne kompozicije Gurrelieder Arnolda Schönberga.

Medtem ko je na domačih odrih ni, pa je povsem razprodana na tujem; naj omenimo samo samostojna poletna recitala v münchenškem Nacionalnem teatru in na Salzburškem poletnem festivalu, nastope na odru dunajske Državne opere, züriške in berlinske opere ter na majskem festivalu v Firencah, kjer bo gostovala kot Brangēna v Wagnerjevem Tristanu in Izoldi.

Svetovne razsežnosti glasbenega poustvarjanja Marjane Lipovšek in izjemna glasbena kariera umetnice so zgolj s slovenske perspektive neobvladljive in nepredstavljive. Težko si je namreč predstavljati, da je

Lipovškova, nekoč članica APZ Tone Tomšič in zbora Slovenske filharmonije, študentka klavirja in glasbene pedagogike na Akademiji za glasbo v Ljubljani in solopetja na akademiji v Gradcu ter takoj zatem Opernega studia dunajske Državne opere, do danes na svetovnih odri in najpomembnejših festivalih nastopila v več kot petdesetih različnih operah.

V svojem koncertnem repertoarju pa poje domala vse za mezzosopran, od baroka do novih, krstnih del. Redkokdo se lahko pohvali, da je sodeloval pri krstnih izvedbah dveh sodobnih oper: Baal Friedricha Cerhe in Črna maska Krzysztofa Pendereckega, oboje na Salzburškem poletnem festivalu, in prav tako redkokdo, da je krstil vrsto pesemskih ciklov, nazadnje Requiem za živali Gotfrieda von Einema v dunajski Koncertni hiši, malo pred skladateljevo smrtjo.

V Sloveniji je med novitetami počastila zlasti svojega očeta, skladatelja, pianista in pedagoga Marijana Lipovška, saj je izvedla njegova cikla Pozabljene pesmi in Pesmi iz mlina.

Zubin Mehta si je zapomnil kolesa

Lipovškova se je rodila v

glasbeni družini v Ljubljani. To rada poudarja, pravzaprav vse bolj, saj jo zlasti tuji novinarji sprašujejo podrobnosti iz njenega življenja pred začetkom mednarodne glasbene kariere.

Tako je na primer za letni almanah dunajske Državne opere za letošnjo sezono podrobno pripovedovala o življenju v svoji družini, ko je bil oče Marijan direktor Slovenske filharmonije in je tedaj vabil mnoge nadarjene, a še zelo mlade glasbenike, naj pridejo v Ljubljano.

Med njimi je bil dirigent Zubin Mehta. Po dunajski diplomu namreč ni imel veliko možnosti nastopanja in se je rad odzval povabilu, naj pride dirigirat v Ljubljano. Lipovškova se spominja, da je danes slavnega dirigenta oče povabil k sebi domov, Mehta pa si je najbolj zapomnil, koliko koles so imeli na domačem balkonu; vsi Lipovškovi svojega.

Po študiju v Gradcu in prvih angažmajih na Dunaju ni ostala dolgo, ampak se je preselila v Hamburg in postala članica tamkajšnje odlične opere, potem pa jo je vleklo bolj proti domu in je najraje nastopala na odru münchenške, züriške in dunajske opere, a ni želela postati stalna članica nobene od njih, čeprav so jo vabili. Vedela je, da bi bila preveč zasedena.

Srečne okoliščine, odpooved nastopa mezzosopranistke Brigitte Fassbänder na Salzburškem festivalu leta 1980, pa so ji na stečaj odprla vrata v Mozartov in tedaj Karajanov glasbeni tempelj. V Salzburgu je našla še moža (no, v resnici sta skupaj študirala petje v Gradcu) in si ustvarila dom.

Njen razvoj in rast kariere sta nekaj povsem skladnega, sad trdega študija, v resnici pa se je vse razvijalo po naravni poti. Vedno so jo iskali in vabili, nikoli se ni ponujala sama.

(dalje na str. 14)

Sprevrženi sistem vrednot

(nadaljevanje s str. 10)

Ti ljudje nimajo kam vrniti, nimajo kosila, ne poročil, ne koncertov, nimajo domovine. Ničesar nimajo. Oni ne potrebujejo papirnatih tarč, ne potrebujejo simbolov. Oni vedo, da so tarča, vsak moški, vsaka ženska, vsak otrok. Že milijon Albancev s Kosova je razseljenih, kar je samo lepši izraz za etnično čiščenje. Toda oni so – Albanci. So nekaj drugega. V takšnem sistemu stvari, v katerem se Srbi doživljajo kot žive tarče in v katerem tarča postaja simbol nedolžnosti njihovega naroda, v tem logičnem preobratu je možno reči, da so si Albanci zaslužili takšno usodo. Mar niso podpirali teroristov OVK in neodvisnega Kosova? Mar niso klicali Nata? Tu imajo torej svojo neodvisnost, tu imajo Nato...

Teh skoraj milijon prebivalcev Srbije, pregnanih z domov, prek petdeset razdejanih kosovskih vasi, kdo bi vedel koliko pobitih civilistov, vse to za človeka, ki sredi Beograda poslušja koncert, nima nikakršne zveze z njim, prav tako kot bombardiranje. Nobene zveze nima s prebivalcem Aleksinca, čigar hiša je bila po naključju zadeta, ali z njegovo ženo, ki leži v bolnišnici. Obupujejo. Zakaj neki se jim to dogaja? Kaj so vendar zagrešili? Čisto navadni ljudje so, ki se brigajo zase, učitelji, upokojevci, študentje, ne pa politiki. Res ne vem, zakaj nas bombardirajo, reče ženska, katere hiša je porušena.

In zdaj si ti isti ljudje, prebivalci Srbije, ki niso Albanci, kajti Albancem se je že zdavnaj odvzet ne le državljanski, temveč tudi človeški status, ti isti ljudje, ki jih niso zanimali niti Sarajevo niti Srebrenica, ne Dubrovnik ne Vukovar, celo Drenica ali Račak ne – ti isti ljudje si dovolijo paradirati s papirnatimi tarčami na prsih. Leta in leta niso hoteli doumeti, da so v vojni. Vojna jih ni zadevala, vojna je bila nekje drugje. Zdaj pa so na vsem lepem žrtve, zato nosijo tarče in se verjetno sploh ne zavedajo neznosne simbolike te zamisli. Njihove roke so čiste, vest mima, pa čeprav so njihovi sinovi na Kosovu, kjer se seveda branijo pred teroristi.

Miroljubni meščani, ki protestirajo na poletnem soncu ali zvečer, v soju sveč (še en sprevržen simbol miru), še vedno nočejo razumeti, da je to njihova vojna, že vse od 1987., 1991., 1992., pa naj se še tako doživljajo kot žrtve, in ne kot protagonisti te vojne.

Nihče od teh meščanov ne pričakuje, da bi se veselili bombardiranja lastne države. Toda avtizem, kakršnega izpričujejo, je strašen, nepojmljiv. Ovešanje otrok s papirnatimi tarčami, da bi tako svetu poslali sporočilo o lastni nedolžnosti, je groteskna laž. Kajti Srbi v Srbiji niso žrtve – Albanci so njihove žrtve. Njihov fascinantni avtizem se kaže ravno v njihovi nepripravljenosti, da bi naposled doumeli, celo tedaj, ko so kaznovani, ko so bombardirani. Še vedno se ne vprašajo: Kaj smo vendar zakrivali? Smo morda vendarle kaj zagrešili?

Ta odsotnost vsakršnega dvoma, vsakega spraševanja o lastnem ravnanju, je osupljiva, zastrašujoča. In vendar je odgovor, ki ga ne želijo slišati, povsem preprost: oni, prebivalci Srbije, so krivi za okoliščine, v katerih so se znašli, sami so krivi za stisko Albancev in vse težave, ki so jih povzročili že prej (prav tako, kot so, mimogrede, Hrvati odgovorni za Dretelj in Krajino).

Njihova odgovornost je ta, da že več kot deset let, zdaj že skozi tretjo vojno, na oblasti ohranjajo istega človeka, Slobodana Miloševića. Ta politična odgovornost je zaradi spleta zgodovinskih okoliščin (izhod iz komunizma, pomanjkanje demokratične tradicije in jasne politične alternative) sicer nekoliko manjša, njihova moralna odgovornost pa prav nič.

Toda srbski državljani še vedno ne vidijo povezave med bombardiranjem in Miloševićevo oblastjo, med Miloševićevo oblastjo in lastno odgovornostjo. Nobena oblast, niti diktatura, se ne more obdržati brez vsaj tihe podpore državljanov. Toda srbski intelektualci in opozicija še dandanes, celo kadar si drznejo kaj reči zoper Miloševića, ne omenjajo Albancev in njihovih težav. Sposobni so tarnati, da jim Zahod ni pomagal, da jih nihče ne razume, hkrati pa popolnoma ignorirajo trpljenje svojih sodržavljanov, kot da bi jih ne bilo.

Zato nihče od njih ne more biti rešen odgovornosti z podporo Miloševiću, četudi se te odgovornosti sploh ne zavedajo. Mar niso vedeli za trpljenje Albancev? Ničesar da niso slišali? Res škoda. Lahko bi slišali, lahko bi izvedeli, ko

(dalje na str. 14)

na recitalu v Slovenski filharmoniji v okviru Evropskega meseca kulture v Ljubljani leta 1997. Foto: M. Zlobec

Kanadska Domovina

Torontska kronika

V zgodnjem marcu, v postnem času, nas torontska Cerkev pripravlja za praznike z vabilom k sodelovanju pri škofijski dobrodelni akciji ShareLife, ki pomaga škofijskim ustanovam, misijonom in 27 agencijam. Verni kristjan ne more in ne sme preslišati tega klica, saj po osebni odpovedi in žrtvi postaja notranje bogatejši, bliže veselju in doživljanju praznika Kristusove zmage po križu v vstajenje.

13. marca se je za desetletnico Kanadsko slovenskega kongresa na občnem zboru pri Brezmadežni zbrala lepa skupina članov in gostov. Po uradnem delu in večerji, kjer so se pridružili še novi obiskovalci, smo prisostvovali kulturnemu programu. Profesor Janez Dular, minister v prvi slovenski vladi Lojzeta Peterleta, je v svojem govoru posebno poudarjal delo za čisto, pravilno uporabo slovensčine na vseh področjih javnega življenja v Sloveniji.

V drugem delu je nastopil Marko Bajuk, ki je rojen v Argentini. Sedaj živi in poučuje glasbo v Ljubljani. Ob klavirski spremljavi Andreja Jarca nas je kot solist bariton popeljal v svet evropske in slovenske koncertne glasbe.

Naslednjo nedeljo, 14. marca, je v dvorani pri Brezmadežni č.g. Tone Zrnec s skioptičnim predavnikom z naslovom Radovedna kamera v svojem umetniškem stilu prikazoval redke zanimivosti antične andske kulture v Južni Ameriki, krasoto avstralskih rajskih ptic, fotografske momente iz zimskih narave itd...

V dvorani pri Mariji Pomagaj je SKS nadaljeval z zimskimi seminarji. Inž. Jože Škulj je pripravil predavanje o Venetih.

Nedelja, 21. marca, bo v zgodovini kanadskih Slovencev zapisana kot izreden dan srečanja z majorjem Pavlom Barrejem, grofom Nikolajem Tolstojem in ženo Georgino, s kardinalom Ambrožičem. V dvorani pri Brezmadežni je čez tristo Slovencev izkazalo hvaležnost majorju Barreju za junška dela v poznem maju 1945, ko je na Vetrinjskem polju z lastno besedo ustavil procesijo Slovencev domov v trpljenje in smrt. Naš dobitnik in rešitelj je praznoval svoj 93. rojstni dan. Po njegovih besedah so slovenski domobranci in vetrinjski begunci edina skupina, ki ga je po mnogih letih odkrila v Montrealu in želi stalne vezi z njim.

Drugi slavnostni gost je bil grof Nikolaj Tolstoj, pranečak velikega ruskega pisatelja Leona Tolstoja. Kot zgodovinar je raziskoval povojni čas in usodo ruskih kozakov v avstrijskih taboriščih in tako prišel do Vetrinja in slovenske tragedije. Zaradi resnice, ki jo je odkril in dokazal z mnogimi dokumenti (knjiga The Minister and the Massacres) je bil na britanskem sodišču obsojen z odvzemom vsega premoženja. Še danes ne more sprejeti uradne zaposlitve in v svojem imenu skrbeti za svojo družino.

Major Paul Barre in zgodovinar Nikolaj Tolstoj sta naša resnična junaka. Hudo biji in laži sta se uprla. Tvegala lastno življenje in čast sta za rešitev brezmočnih in preganjanih Slovencev. Naša zahvala ne doseže veličine njihovih dejanj. Dobri Bog naj ju poplača, kadar prideta pred Njegov sodni stol.

Na tem zgodovinskem srečanju smo slavnostno sprejeli kardinala Alojzija Ambro-

žiča, sina begunske družine iz Vetrinja. V pozdravnem govoru se je iskreno zahvalil svojemu rešitelju.

Med odličnimi gosti so bili še slovenski veleposlanik v Ottawi, dr. Božo Cerar, pisatelj Ivan Korošec iz Argentine, rešenci iz Kočevskega roga Milan Zajc, Franc Kozina in Franc Dejak, in županja Mississauga Hazel McCallion. Kot nekdanji tolmač v celovski pisarni britanske vojske je Franc Krištoff podal nekaj zanimivih podatkov iz tistih usodnih dni.

Društvo Tabor, posebno predsednik Blaž Potočnik, zasluži iskreno zahvalo za odlično organizacijo tega srečanja.

Pomlad prihaja... Na domačih tratah pozvanjajo zvončki... Ob večerih se na vasi oglasi fantovska pesem... Za belimi zavesami poslušajo na skrivnem dekleta... Romantika davnih časov... Preko let, preko morja, v tuja mesta in moderni čas nas še vedno spremlja, nanovo oživlja, Bog daj tudi v prvotni domovini, fantovska pesem. Je del našega narodnega bistva, slovenske duše, našega imena. Z modernimi sredstvi shranjena v škatljice, ploščice, trakove vseh vrst za bodoče rodove in sedanje razvedrilo nam prepeva...

V Torontu nam Fantje na vasi pojo že čez dvajset let. S pomladnimi koncerti nam pričarajo domačo idilo, razvesele trudno srce in kulturno obogate naše življenje.

Letos, 27. marca, so se fantom pridružili še članice nekdanjega dekliškega zbora, ki ga je pri Mariji Pomagaj vodil g. Tone Zrnec, mešani zbori obeh slovenskih župnij v Torontu. Čez 400 poslušalcev je sprejemalo nastop z navdušenjem. V vsem času obstoja naših dvoran že dolgo ni bilo toliko pevcev združenih na odru kot ta večer. Poslušali smo starejše znane popevke, prijetne solospve, ljudske in umetne skladbe. Koncert je vodil Nace Križman, Silvija Kolarič pa ženski zbor. Marjan Kolarič, Martin Zakrajšek in Anica Ovčjak-Žibert so izvajali Avsenikovo glasbo.

Pesmi Oljsko goro tiha noč pokriva in Marija Pomagaj nam sleherni čas je skupno s pevci prepevala vsa dvorana. To so bili trenutki neponovljive duhovne (dalje na str. 14)

ODMEVI S PRERIJE...

LETHBRIDGE, Alta. - Sedemnajstega aprila bo poteklo 50 let, odkar smo se kot druga skupina slovenskih političnih beguncev ustavila v Lethbridgu, majhnem mestecu v južni Alberti. Bilo nas je kakih 20 številnih družin z otroki, nekaj parov in nekaj posameznikov. Po štiriletnem životarjenju v taboriščih na Koroškem se nam je odprla pot v svet, nam v naši skupini v neznanu deželo Kanado na sladkorno pesnata polja.

Stali smo na začetku novega življenja. Pa smo se brž vživeli v novo okolje, nove navade in novo govorico. Delo, ki smo se ga z veseljem požrtvovalno lotili, nam je dalo kruha in možnost napredka v nam dobri Kanadi, katere bogastvo smo kmalu občutili. Iz trdih začetkov so postajali uspehi vse bolj vidni. Vključili smo se v te nove razmere, zadihali v mir in svobodo.

Z vestnim delom, pridnostjo in žrtvovanji smo že v prvem desetletju bivanja, po dnevnem delu, začeli graditi lastne hiše in v njih ustvarjati tople domove. Po petih letih bivanja in dela tod, nam je Kanada dala kanadsko državljanstvo z vsemi pravicami, ugodnostmi - in tudi dolžnostmi.

Mladina je doraščala, rojeval se je prvi slovensko-kanadski rod. Ta mlada generacija je začinjala in tekoma let končavala študije, se razhajala, poročila in živela lastna družinska življenja. Blagoslov dela smo prejeli in je vsak po svoje napredoval.

V zahvalo Bogu (in Kanadi) smo za petdesetletnico življenja tu zbrali denar za mašo, ki se daruje dnevno v Torontu in po televiziji prenaša za verujoče po prostrani Kanadi. Naj bo to maša za naše zdravje in blagostanje. Vsi smo ponosni Slovenci, kanadski državljanji.

Zdaj odraščča že drugi slovensko-kanadski naraščaj. Nam, ki smo kot odrasli prišli v Kanado, se je nabrala visoka številka let, saj nas je deset tu, ki smo preko osemdesetletnega praga. Koraki so krajši in počasnejši, ko se nujno bližamo sončnemu zahodu. Zato še enkrat: Iskrena hvala Bogu, ki nam je dal novo domovino v mirni in svobodni Kanadi. Maša se bo

Z AMERISKO DOMOVINO STE VEDNO NA TEKOCEM

brala 20. aprila na televizijskem kanalu 54.

Pomlad se je prismejala v južno Alberto z vsem radodarnim razkošjem. Razveselila nas je, čeprav je letos nismo pričakovali nestrpnost kot prejšnja leta, to ker smo letos preživeli najmilejšo zimo, odkar smo tule. Snega smo imeli največ okoli lanskimi božičnimi dnevi, ko je nebo nasulo nekajkrat kakih 10 cm beline. Potlej pa sta bila januar in februar kopna, kot tudi marec. Le parkrat nam je malo pocukralo zemljo, pa jo je isti dan polizalo.

Letos se je zima razdivjala v vzhodni Kanadi z ogromnimi količinami snega, nam pa je nekako prizanesla. Smučišča južne Alberte pa so tudi bila bogato posuta s snegom, ki je poleg revnega kanadskega dolarja privabil tisoče domačinov in tujcev, tako da so smučišča prinesla finančno zadovoljstvo.

Suha zima je pa povzročila veliko požarov na preriji. Zagorela je pač suha trava na prostrani preriji. Veter, ki nas je letos kar pridno obiskoval, je razpihal plamena v vse strani, kar je delalo velike težave pri gašenju. Večje materialne škode pa le ni bilo.

Življenje tule v sončni južni Alberti nam je kar ugodno, tudi zdravstveno še kar zadovoljivo in umirjeno. K večnemu počitku smo pa pred meseci spremili dve primorski sorojakinji. Umrli sta gospe Marija Glavina in Ana Fičur. Obe sta bili sicer od skupine bolj odmaknjeni; prva je preživela 85, druga pa 83 let. Njunim družinam naše sožalje, njima pa miren počitek v kanadski zemlji.

Za večerno mašo in spoved pa nas je za en dan obiskal g. misijonar, torontski župnik Ivan Plazar, ki je bil prvič med nami pred 23 leti. Zbralo se nas je 43 k večerni pobožnosti, pevski zborček nam je s postnimi melodijami popestril pobožno srečanje. Nato smo se še zbrali v cerkveni dvorani na posladkanje in klepet.

Za nami je Velika noč, vreme imamo kar lepo, noči se še shlade nekaj črtic pod ničlo, dnevi pa se ogrejejo in vabijo na brkljanje v vrtu, kjer moramo pripraviti grede za rast povrtnin in seve pisanih rož... Pak

Progressive Slovene Women of America
proudly announces the Fourth Edition of
**Treasured Slovenian and
International Recipes**

Name

Address

City/State/Zip

Number ordered _____ (\$15.00 + \$3. S/H each book)

(in U.S. Dollars)

Make checks payable to "PSWA COOKBOOK" Mail to
15335 Waterloo Rd., Cleveland, OH 44110

MARJANA LIPOVŠEK

(nadaljevanje s str. 12)

Lipovškova je že pela skoraj vse najpomembnejše vloge za dramski mezzosoprano v glasbeni zgodovini. Kot izrazit wagnerjanski glas je pela v vlogi Fricke v Walkūri v münchenski operi, na Dunaju, v Barceloni, milanski Scali in Chicagu. Fricko je pela tudi v Renskem zlatu in Waltrautu v Somraku bogov.

Kot Brangēne v Tristanu in Izoldi je pela na Dunaju, Salzburgu in Berlinu, kot Kundry v Parsifalu je debitirala v Münchnu. Pela je v Mojstrih pevcih nūrnberških in Večnem mornarju in morda bo nastopila še v Lohengrinu.

V Straussovih operah je Lipovškova pokazala svoj fenomenalni značajski in glasovni razvoj, saj je bila kot mlada pevka v Hamburgu in na Dunaju Oktavijan v Kavalirju z rožo, potem je

Torontska kronika

(nadaljevanje s str. 13)

lepote in molitve, tudi izraz slovenske duše.

28. marec – Cvetna nedelja...butarice...kava, pecivo in druge dobrote... Zaključek duhovne priprave na dan vstajenja pri Mariji Pomagaj. Misijonar Božo Rustja, urednik Ognjišča v Koprju, je v dneh od 26. do 28. marca pomagal čistiti naš duhovni hram. Z župnikom Batičem sta obiskala še Slovence v Oshawi. Župnija sv. Gregorija Velikega v Hamiltonu pa je bila misijonarjeva postaja en teden prej. Veliki teden je vodil župljane Brezmadežne k Vs-tanju.

Članice Katoliške zenske lige obeh župnij so zapletle stotine butaric, obdarovale Dom Lipa in še koga, pripravile kosilo v dvoranah. Ves izkupiček je namenjen za mnoge dobrodelne namene. V naši skupnosti je mnogo razumevanja za to delo. Vsem iskrena hvala za lep uspeh akcije Cvetna nedelja.

Obredi Velikega tedna zberejo po velikem mestu in okolici razkropljene člane župnijskih skupnosti k sv. maši na veliki četrtek, k češčenju sv. križa na veliki petek, k blagoslovu jedil na veliko soboto, in večerno vigilijo, k slovesni maši na Veliko nedeljo zjutraj.

Portugalska katoliška skupnost v Torontu že več let uprizarja v bližini svoje cerkve veličastni Pasijon. Procesijo po torontskih ulicah spremlja vsako leto več obiskovalcev. V tisoče jih štejejo. Naj bo to opomin, znamenje mnogim, da je Kristus naša rešitev, naš končni cilj in zmaga!

Anica Resnik

pela v operah Daphne, Capriccio, Arabella, Žena brez sence, Ariadna na Naxosu in Elektra, v kateri je kot Klitemnestra pretresla operno občinstvo najprej v londonskem Covent Gardnu in zatem kar po vrsti na Dunaju, v Salzburgu, Firencah in Berlinu.

Na Dunaju je dobila naziv komorna pevka

Kot kontrast nemškemu opernemu repertoarju (Wagner, Strauss) Lipovškova rada poje v izbranih Verdijevih operah: Moč usode, Ples v maskah, Othello, Nabucco, Traviata, Luisa Miller, in še zlasti v vlogah Amneris v Aidi, Azucena v Trubadurju, Eboli v Don Carlosu in Mrs. Quickly v Falstaffu.

Morda je prav Falstaff zanjo nekaj posebnega; v tej vlogi je debitirala v milanski Scali pod vodstvom Lorina Maazela, na Dunaju je bil njen partner sloviti italijanski baritonist Giuseppe Taddei, ki je bil med vojno italijanski vojak v Ljubljani in je rad zahajal v slovensko opero, na Salzburškem poletnem festivalu pa je Falstaffa dirigiral sloviti Georg Solti, s katerim je Lipovškovo zadnja leta njegovega življenja vezalo pri srčno prijateljstvo.

Lipovškova je potem pela še v Sestri Angeliki, Madame Butterfly in Gianni Schicchi (Puccini), v Ponchi-

ellijevi Giocondi ter Boitovi operi Mefistofeles. Pela je v Orfeju in Kronanju Poppeje Claudia Monteverdija, v Gluckovih mojstrovinah Orfej in Evridika in Ifigenija v Avlidi, v Händlovem Juliju Cezarju.

Zgodnejši so njeni nastopi v Gounodovem Faustu, Berliozovih Trojancih, Humperdinckovi priljubljeni operi Janko in Metka, Ravelovi Španski uri in Janačkovi Jenufi. Na poletnem festivalu v Bregenzu bo ostala za večno zapisana kot nedosežna Dalila v Samsonu in Delili in kot Bizetova Carmen.

Veliko repertoarno osvežitev je za operni Dunaj pomenila odločitev tedanjega umetniškega vodje Claudia Abbada, da v repertoar uvrsti dvoje oper Modesta Musorgskega: Hovanščino in Borisa Godunova. Kot Marina v slednji Lipovškova nastopa še danes in ima vlogo posneto, tako audio kot video, z Berlinsko filharmonijo v Salzburgu, pod vodstvom Claudia Abbada.

Lipovškova je ena redkih pevk na svetu, ki je nastopila v obeh operah Albana Berga, kot Marija v Wozzecku v Münchnu in kot grofica Geschwitz v Lulu v Madridu in Salzburgu.

Lepota glasu, glasbena občutljivost in inteligenca

Koncertni repertoar Lipovškove zajema avtorje vseh obdobij in stilnih usmeritev, od Monteverdija, Bacha, Purcella in Händla prek Haydna, Mozarta, Schuberta, Mendelssohna, Beethovna, Schumanna, Berlioz, Brahmsa, Dvořaka in Mahlerja do Musorgskega, Wolfa, Debussyja, Schönberga, Zemlinskega, Berga, Schrekerja, Pfitznerja in Josepha Marxa.

Nobena avstrijska pevka danes ne poje toliko njihove glasbe kot Marjana Lipovšek. Na Dunaju je pred leti dobila naziv komorna pevka, najvišji častni in strokovni naziv Državne opere, še poprej pa isti naslov v Münchnu.

Pravzaprav se nam zdi, da je nemogoče celo zgolj naštetati ves njen pevski repertoar. Lipovškova je študijozna, nikoli se ne želi zadržati pri že doseženem, vedno išče naprej, kajti ve, da je lepe literature zelo veliko; več kot odličnih pevcev zanjo.

Ob njenem pariškem debiju z Mahlerjem je ugledni Le Figaro zapisal, da si skladatelj nikoli ni predstavljal, da bo njegove pesmi kdaj nekdo pel tako lepo, ko jih je Lipovškova.

Vsi poznavalci, brez izjeme, Lipovškovi priznavajo izjemno lepoto glasu, glasbeno občutljivost in inteligenca, globino interpretacije, muzikalnost, smisel za vsebi-

Sprevrženi sistem vrednot

(nadaljevanje s str. 12)

bi le hoteli. Toda tudi tokrat, podobno kot prej, unisono in homogeno še naprej lažejo vsemu svetu v obraz. Kljub pričevanjem, poročilom, skratka, kljub dejstvu. In, kar je še pomembnejše, še naprej lažejo celo samim sebi, še naprej živijo v zaprtem sistemu, ki so ga sami ustvarili.

Zato smo v Srbiji pričeli dvem vzporednim tragedijam. Prva je trpljenje albanskega naroda, njihov eksodus, ki mu nekateri že rečejo genocid. Zdaj nič ne pomaga spominjati (červno ne bi smeli pozabiti), da njihovo usodo delijo tudi Hrvati in Bosanci in celo Srbi iz Krajine. Druga tragedija je avtizem srbskega naroda, ki se ne zaveda svoje politične, moralne in zgodovinske odgovornosti. Milošević bo v zgodovini zapisan kot zločinec; nekega dne se bo morda prisiljen zagovarjati pred sodiščem in bo obsojen za svoja grozodejstva. Toda srbski narod, prav zato, ker ni znal obračunati z Miloševićem, ne more vstopiti v zgodovino kot nedložna žrtev njegove diktature in agresije Zahoda. Papirnate tarče na junaških prsih jim prav nič ne pomagajo.

Vse dokler se bodo Srbi obnašali, kot da so kot državljanji nedolžni, da so krivi samo politiki, samo Milošević, Šešelji ali Draškovići – vse dotlej ni nikakršnega upanja, da se bo kaj spremenilo. Vse dotlej se bodo čudili, lagali in paradirali pred svetom v groteskni karnevalski veselici na beograjskih ulicah. Niti morebitni kompromis, ki bi Miloševića obdržal na oblasti, niti popoln poraz in kapitulacija ne bosta imela nikakršnega pomena, dokler Srbi ne bodo doumeli, da je glavni del naloge pred njimi samimi.

Oni morajo narediti, česar namesto njih ne more narediti nihče drug, ne Zahod, ne Nato, ne Soros, ne tuji krediti, nihče. Sami morajo opraviti z Miloševićevim režimom, kot tudi z lastno zaslepljenostjo, poslušnostjo, oportunistično, ravnodušnostjo, manipulacijo in strahom, na katerem temelji sedanji režim. Poleg oblasti morajo, skratka, spremeniti tudi same sebe. Za začetek tako, da v Albancih začno videti ljudi. Da nekdo, vsaj kdo izmed njih, reče kakšno besedo o Albancih, da jih začne upoštevati, da vidi njihovo trpljenje, da se zamisli nad njihovo usodo. Trenutno o takšni zavesti ni niti sledu. Pravzaprav se zdi, da je takšnega zavedanja manj kot kdaj prej. Za zdaj je tarča, kot sprevrženi simbol srbskega stanja zavesti, še vedno v rokah deklace, ki je pravzaprav nihče ne napada.

Ni večjega zanimanja tujcev za nakup nepremičnin

Kljub temu da pridružitveni sporazum med Slovenijo in Evropsko unijo, z ugodnostmi ta tujce pri njihovem morebitnem nakupu nepremičnin, že velja, ni večjega zanimanja za nakup zemljišč, gozdov, zgradb, stanovanj ali poslovnih prostorov. Po mnenju poznavalcev trga nepremičnin se posamezni interesenti iz tujine še ne seznanjajo s predpisi in si ogledujejo nepremičnine, s postopki pa bodo nemara začeli pozneje.

Na ministrstvu za pravosodje so povedali, da še niso izdali nobene odločbe o obstoju vzajemnosti, kar je eden od pogojev, ki ga mora izpolniti tujec, če hoče postati lastnik hiše, stanovanja ali zemljišča v Sloveniji.

Obstoj vzajemnosti pomeni, da bi moral na primer italijanski državljan, ki bi rad kupil neko nepremičnino v Sloveniji, uradno dokazati, da tudi Italija omogoča (dovoljuje) slovenskemu državljanu, da kupi npr. hišo, stanovanje, lokal ali drugo nepremičnino v tej sosednjidržavi.

Novi glas, 1. aprila 1999

V BLAG SPOMIN

Ob 16. obletnici, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubljani mož, oče, stari oče in prastari oče

JOHN MRSNIK
ki je za vedno zaspal dne 19. aprila 1983.

Šestnajst let je že minilo,
ko srce Tvoje je utihnilo;
solzne naše so oči,
ker Tebe več med nami ni.

Žalujoci:

Albina – žena
Rose Mary Toth – hčer
John – sin
John – zet
Jerry – snaha
Vnuki in vnučkinje
Pravnuki in pravnučkinje

Euclid, Ohio
15. aprila 1999.

Joseph L. FORTUNA
POGREBNI ZAVOD
5316 Fleet Ave.
Cleveland, Ohio
Tel. 216-641-0046

Moderni pogrebni zavod.
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči.

**CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!**

Izdelan državni program za prevzem pravnega reda Evropske unije

MARJAN DROBEŽ

Odmevi na oborožen poseg NATA v Jugoslaviji so zasenčili vse druge dogodke v Sloveniji, ocene o njem pa so v državnem zboru, vladi, v političnih strankah in tudi v t.i. navadni javnosti enake. V državi namreč, da je bil napad odgovor na tisto vrsto nasilja, ki je nastalo zaradi nacionalistične politike beograjskega režima Slobodana Miloševića.

Slovenija je letalom NATA dala na voljo svoj zračni prostor za polete, ista letala pa bi v primeru potrebe lahko tudi pristajala na letališčih na Brniku in v Mariboru.

Predsednik ZDA Bill Clinton je predsednika države in vlade, Milana Kučana in Janeza Drnovška, v ločenih poslasticah, ki jih je naslovjencema izročila ameriška veleposlanica v Sloveniji Nancy Halliday Ely-Raphel, seznanila z vzroki oboroženega napada. Generalni sekretar NATA Javier Solana pa je Sloveniji kot članici Partnerstva za mir (to je nekakšna vzporedna organizacija NATA) dal zagotovila, "da bo zveza NATO Slovenijo ob morebitni nevarnosti obravnavala kot državo zaveznico".

O napadu NATA so razpravljali na izrednem zasedanju parlamenta, sestala pa sta se tudi vlada in Svet za nacionalno varnost. Sprejeli so razne ukrepe za varnost države, njenih ustanov, infrastrukture in seveda državljanov. Okrepljeno je bilo varovanje državne meje z Madžarsko in Hrvaško.

Novi notranji minister Borut Šuklje je izdal odločbo o vpoklicu določenega števila pomožnih policistov. Vsi vitalni deli države so v novih razmerah bolj zavarovani, kot pa so bili prej. Ministristvo za zunanje zadeve je tudi sklenilo, da bodo začasno prenehali izdajati vizume za potnike iz Jugoslavije.

Svet za nacionalno varnost je državljane pozval, naj ne nasedajo morebitnim provokacijam in raznim grožnjam neznancev. Le-teh pa je bilo veliko, zlasti proti ljudem albanske narodnosti. V Šempetru pri Gorici je neznanec zažgal tri stojnice za prodajo sadja in zelenjave v lasti nekega Albanca. V Ljubljani pa so v sredo, 24. marca, policisti že po nekaj urah izsledili nekega državljanca Bosne in Hercegovine, ki je istega večera državni televiziji po telefonu zagrozil, "da bodo v Ljubljani objekti in hiše leteli v zrak".

Seveda pa je tudi v Sloveniji javnost zaskrbljena zaradi poslabšanja mednarodnih odnosov in spricho posledic, ki bi lahko nastale z nadaljnjim zaostrovanjem razmer. Kot je predsednik Milan Kučan dejal na trboveljskem radiu, so tudi na seji sveta za nacionalno varnost ugotovili, "da bi Slovenija lahko bila cilj posrednega maščevanja ali vsaj nejevolje".

Poglavitna cilja:

članstvo v EU in NATU

Slovenski parlament je v svojem glasilu *Poročevalec* objavil *Državni program za prevzem pravnega reda Evropske unije do konca leta 2002*.

To je zelo podrobno in natančno izdelan dokument, ki obsega skupaj kar 757 strani v omenjenem glasilu ter razčlenjuje naloge in obveznosti na vseh področjih delovanja slovenske države. V *Poročevalcu* je poudarjeno, "da je glavni cilj državnega programa pripravljenost republike Slovenije na polnopravno članstvo v EU do konca leta 2002, ne glede na to, kdaj bo do članstva dejansko prišlo".

Tudi če upoštevamo, da je parlament v zadnjih mesecih sprejel več pomembnih zakonov, ki jih je zahtevala tudi EU, zaradi česar naj bi bilo njeno prihodnje po-

ročilo za Slovenijo ugodnejše, kot pa je bilo tisto, sprejeto ob koncu lanskega leta, se zdi težko verjetno oz. skoraj nemogoče, da bodo državni zbor, vlada in drugi organi na raznih ravneh do konca leta 2002 lahko izpolnili vse obveznosti iz državnega programa.

Potrebno bi bilo namreč sprejeti oz. sprejeti kar 200 zakonov, štiri nacionalne programe, eno resolucijo, eno strategijo in eno pobudo za sklenitev večstranskega sporazuma. Države članice EU bodo sicer nudile razne oblike strokovne in druge pomoči, vendar bo izvedba državnega programa predvsem naloga Slovenije.

Državni zbor je pri sprejemanju zakonov, ki bi bili usklajeni s pravnim redom EU, že zdaj v velikem zastanku, na kar med obiski in pogovori v slovenski državi opozarjajo tudi odgovorni funkcionarji EU. Za politične stranke je boj za prestiž in pristranske cilje pogosto pomembnejši od izvajanja sicer dogovorjene politike do velike evropske povezave. Ob tem navajamo, da v Sloveniji še zmeraj velja okoli petdeset zakonov nekdanje Jugoslavije.

Slovenija si močno prizadeva, da bi bila čimprej sprejeta tudi v zvezo NATO. Morda bo nov položaj, ki je nastal ob napadu te organizacije na Zvezno republiko Jugoslavijo, ugodno vplival na ta pričakovanja. Slovenija se je namreč ob tej sicer dramatični priložnosti potrdila kot zaveznica ZDA, česar v NATU gotovo niso spregledali. O vlogi Slovenije v NATU pa bodo odločali tudi na slovenosti ob 50-letnici ustanovitve te organizacije, ki bo proti koncu tega meseca v Washingtonu.

KOLENDAR

APRIL

17. - Primorski klub priredi "Primorski večer" v SND na St. Clairju.

23. - Koncert 35-članskega orkestra Glasbene šole Ljubljane Vič-Rudnik v cerkvi Marije Vnebovzete. Pričetek ob 7.30 zv. Brezplačno. Po koncertu sprejem v šolski dvorani.

24. - Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi materinsko proslavo, v farni dvorani, s pričetkom ob 6.30 zv.

24. - Pevski zbor Zarja ima spomladanski koncert združen z večerjo in plesom. Serviranje večerje od 5. do 6.30 zv., koncert ob 7. uri, nato ples.

(dalje na str. 16)

Ferdo Gestrin: Slovanske migracije v Italijo

Martin Jevnikar

Pri Slovenski Matici v Ljubljani je izšla znanstvena knjiga vseučiliškega profesorja in znanega strokovnjaka zlasti za slovensko zgodovino Ferda Gestrina **Slovanske migracije v Italijo**. Knjiga ima nekoliko večjo obliko in 300 strani in povzetek v italijanščini.

V Pregovoru piše avtor, da je napisal to delo "iz notranje nuje", ker je želel prikazati v osnovnih potezah proces dolgotrajnega in množičnega priseljavanja slovenskega življa z Balkana in njegovega stapljanja z domačini. Profesor Gestrin je četrto stoletja obiskoval in zbiral gradivo v mnogih italijanskih arhivih in knjižnicah od severa do juga, v katerih je prebil skoraj tri leta življenja, ostalo je moral prepustiti svojim naslednikom. Ugotovil pa je, da peša zanimanje za tovrstno raziskovanje.

Poglavitna pot, ki je vodila Slované v Italijo, je bilo Jadransko morje. Prevoz sam po sebi ni bil problem, ladjarska in pomorsko navtična dejavnost je bila na obeh obalah razvita do vrhuncev tistega časa. Plovba čez morje je ob ugodnem vremenu trajala pol-druge ali celo en sam dan.

Drugače je bilo za mnoge s plačilom prevoza. Mnoge so dalmatinska mesta, zlasti Dubrovnik, Split in Zadar, prepeljala brezplačno, da bi se jih rešila. Prevažali pa so jih na svoje stroške in za svoje potrebe tudi italijanski oblastniki in mogočnejši. Edina kopna pot proti Italiji je vodila preko slovenskih dežel, uporabljali so jo seveda slovenski in tudi hrvaški begunci.

Večina priseljencev je odhajala iz domačih krajev z odločitvijo, da ostanejo tam daljši čas oziroma za vedno. Zlasti so se tako odločali tisti, ki so zapuščali domove zaradi revščine in lakote. Zanje povratek ni bil več mogoč, tudi če so se v novem kraju dvignili z dna; zakaj bi se vračali nazaj v revščino.

Ko so v novem kraju premagali začetne težave in se mu prilagodili, ko so pridobili delo, si ustvarili osnovne pogoje za življenje, si pridobili premoženje in postali lastniki nepremičnin, nikakor niso več mislili na vrnitev.

V novem kraju so hoteli ostati tudi po smrti. O tem zgovorno pričajo besedila številnih ohranjenih oporok, v katerih izrecno naročajo, naj jih pokopljejo v novem kraju pri eni izmed lokalnih cerkva, še posebej ob cer-

kvah, v katerih so bili sedeži njihovih bratovščin.

Slovenski priseljenci so prihajali v Italijo iz skoraj vseh območij slovenskega ozemlja. Bili so iz naslednjih mest in njihovih območij: Pirana, Izole, Kopra, Milj, Trsta in Štivana, iz slovenske Istre, iz Idrije, Kroke, Bohinja, Kranja, Škofje Loke, Ljubljane, Novega mesta, Celja, Ptujja, Beljaka.

Značilna je bila tudi njihova družbena struktura. Na splošno so prevladovali rokodelci in obrtniki najrazličnejših zvrsti: krojači, čevljarji, peki, mlinarji, gostilničarji, kovači, lončarji, usnarji, krznarji, tkalci in še drugi. Služabniki, hlapci in dekle, tudi prostitutke, fakini, mornarji in galjoti, vojaški najemniki, dninarji in težaki sestavljajo kar velik odstotek prišlekov. Manj je bilo možnosti za vrhne družbene plasti, trgovci in ladjarji so se le s težavo uveljavili.

V Markah je bilo priseljencev iz slovenskih dežel manj pripadnikov iz nižjih plasti, čeprav so bile tudi zastopane vse plasti, več pa je bilo ljudi, ki bi jih bilo šteti vrhu ali celo v sam družbeni vrh: večji trgovci, ladjarji, javni notar, doktor prava, sorazmerno veliko je bilo tudi duhovnikov, zlasti redovnikov.

Naseljevanje Slovanov v Italijo je spremljal sprejemljiv odnos lokalnih oblasti in domačinov do njih. Povsod so krajevne oblasti dopuščale slovenske skupnosti in bratovščine ter gradnjo cerkva in kapel. Cerkvene oblasti pa so Slovanom še posebej dovoljevale, da so imeli v cerkvah svoje oltarje in kripte, kjer so pokopavali pokojnike.

Ko so postali priseljenci stalni prebivalci in meščani, so uživali enake civilne pravice kakor domačini, imeli dostop do javnih služb, smeli so uporabljati skupne mestne dobrodelne ustanove in drugo.

S slovenskimi in slovanskimi priseljenci so prihajali tudi številni duhovniki in redovniki, da so skrbeli za rojake, hitro pa so se vključili tudi v mestno življenje. V mestu Fano je bil dominikanski, frančiškanski in avguštinski samostan. V času najbolj množičnega doseljanja od srede 15. do srede 16. stoletja se je zvrstilo v mestu 19 slovanskih frančiškanov, 18 dominikancev in 7 avguštincev. Prvi frančiškan Slovenec je bil leta 1423. Leta 1475 je bil gvardijan frančiškanskega samostana Krispold iz Ptujja. Predstojniki so bili tudi v drugih krajih in mestih.

(dalje na str. 16)

Notice of Annual Meeting of Members

The annual meeting for members of the **SLOVENE HOME FOR THE AGED**

will be held on **Friday, May 14th 1999** at the **SLOVENIAN WORKMEN'S HOME**

15335 Waterloo Road, Cleveland, Ohio

Registration: 7:00 p.m. - Meeting 7:30 p.m.

Members are cordially invited to attend this important meeting. Members as defined in the bylaws, are those individuals and organizations who have contributed a minimum of \$25 during the preceding year. For the 5/14/99 meeting, this is the period from 4/1/98 through 3/31/99

Misijonska srečanja in pomenki

1276. Nadaljevanje razdelitve pomoči

MZA za leto 1998. Še predno pa nadaljujem, bom napisala nekaj vrstic misijonarja, ki začne svoje pismo takole: "MZA, vedno me razveseljuješ na svoj poseben način v molku, z bogatimi darovi. Iz srca SE TI zahvaljujem. Blagor onim, ki se zahvaljujejo Bogu, da jih je tolikokrat izbral za orodje svoje dobrote. Blagor vam, ko z dobroto in razumevanjem spremljate svet, kakršen je. V tem se izkazuje vaše bogastvo. Hvala Ti, MZA."

Zambijskim misijonarjem smo pomoč poslali v skupnem znesku iz sklada MZA \$5.350. 4 laični misijonarji so prejeli vsak po \$250: Roman Logar, Edvin Šnobel, Katarina Ferjančič in Marija Anžič. Misijonarji: Jože Grošelj \$600; Janez Mlakar \$600; Janez Mujdriča \$600; Lojze Podgrajšek \$700; Stanko Rozman \$650. Radko Rudež \$600; brat Jože Rovtar \$600; Lovro Tomažin \$600 in \$300 od osebnih dobrotnikov.

Misijonarjem Maryknolcem: Fr. Rafael Roberts, ki deluje v Massaka, Uganda, \$550, to osebno, ko je bil v Clevelandu po Mariji Lavriša; Fr. Francis Rebol, Tajvan, \$600, in Fr. Daniel Ohmann, ki deluje v Tanzaniji, \$600.

Rev. Emil Chiuch, Tanzanija, \$600; Rev. Jože Sömen, Zaire, \$600; Rev. Ivan Štanta, Madagaskar, \$600, poslano na naslov sr. Cecilije Prebil, ker je lani izrazil to željo.

Misijonarja frančiškana: O. Pepi Lebreht, Benin v Afriki, \$600, od prijateljev iz Milwaukeeja dodatnih \$1250. O. Milan Kadunc, tudi v Beninu, Afrika, \$600.

Rev. Janko Kosmač, Slo-nokoščena obala, \$750 (\$50 mašni štipendiji in \$100 kot osebni dar dobrotnice). V tej deželi delujeta tudi brata misijonarja Ivan in Pavel Bajec. Vsakemu po \$600. Sr. Hermina Nemščak in redovna sestra dr. Anica Starman, obe v Slonokoščenih obali, vsaki po \$500.

Rev. Vladimir Kos, SJ, Tokio, Japonska, \$1000. Rev. Kos je zvesti dopisovalec MZA s koristnimi članki. Dar je bil uporabljen za starostni dom za najbolj uboge in zapuščene, ker sicer bi bili na ulici brezdomci. *Ta Dom je v velikih finančnih težavah, torej kdor more, naj razume!*

O. Jože Cukale SJ, Bengalija, Indija, \$600 ter od sošolca in rednega dobrotnika mašne štipendije \$500 in \$100 od g. NN.

Rev. Hugo Delčnjak, frančiškan, ki deluje v Venezueli, \$600, \$450 pa od dobrotnikov vključno za mašne štipendije.

Salezijanka sr. Kristina Knez v skupnem daru \$1750: od sklada \$850, to zaradi hude poplave, ki je prizadela Honduras, \$900 pa so darovali njeni sorodniki in prijatelji ob njeni 90. obletnici. Naš Rudi Knez, dolgoletni odbornik MZA, gl. blagajnik, je njen brat.

V Santiagu, Čile, deluje sr. Andreja Šubelj, predstojnica Doma Ragazzo, dom za zapuščene otroke, ki je vsa leta od ustanovitve MZA delovala kot njena poverjenica. Za delo med temi otroci je prejela \$600.

Rev. Frank Okoren, Angol, Čile, je deloval med Indijanci preko 40 let v Selva Oscura, Čile, kot zdravnik in duhovnik; prejel je \$500. Sedaj deluje na revni župniji.

Sr. Ivana Cvijin in sr. Goretti Pavlišič, za mnoga leta zvestega sodelovanja pri MZA, vsaki po \$250. Sedaj živita v težkih razmerah, ena v Hrvatski, druga v Srbiji.

Rev. Bernard Karmanocky iz Pennsylvanije, dolga leta misijonar v Ekvadorju in Hondurasu, je prejel za njegove reveže \$600.

Misijon Our Lady of Fatima v Clevelandu, \$600. Sestre Matere Terezije v Bronxu, NY, za mnoge reveže, \$500. Sestre Skupnosti Loyola v Rimu, iz sklada in nekaj od posameznih dobrotnikov(-ic), \$500. OO. frančiškani za popravilo cerkve na Višarjah \$500 kot osebni dar dobrotnice. OO. jezuiti v Ljubljani, \$600, od darovalca za nekoliko name-nov.

Radio Ognjišče (Prijatelji Radia Ognjišča) \$2020, v obliki članarin za PRO. Sr. Karmeličanke v Sori, darovi več dobrotnikov, \$1540. Sr. Karmeličanke v Mirni Peči, tudi darovi mnogih dobrotnikov, \$1200.

Rev. Stanislav Hočevnar, salezijanski provincijal, za misijonarja v Albaniji Rev. Rudija Borštnika \$1550 (iz sklada MZA \$600 in \$950 kot darovi raznih dobrotnikov. V vsoti je vključenih \$250 za mašne štipendije.

Bogoslovske vzdrževalnine za ljubljansko škofijo, vključujoč bogoslovce iz koprške škofije, ter mariborsko semenišče vzdrževalnine, objavljene v MSIP 1262 januarja letos (s popravkom tiskarskega škrata namesto \$18.000, samo \$1800 za Koper - z ostalo omenjeno vsoto).

Že sedaj srčna zahvala vsem dobrotnikom.

Se še nadaljuje razdelitev v naslednjih MSIP.

Prodaja peciva. Marija Jeretina, poverjenica MZA v Jolietu, sporoča, da je z zvestimi misijonskimi sode-

lavkami priredila prodajo peciva in raffle, to na cvetno nedeljo. Pridelale so čiste \$1395 za pomoč slovenskim misijonarjem ter za vzdrževanje bogoslovcev za domači misijon. Lepo zahvaljena, draga Mary, in prav tako vsem, ki zvesto pomagajo vsako leto dvakrat pridelati za pomoč potrebnim.

Razumem, da sta ti v veliko pomoč tvoja brata Franci in Jože. Kajne, "zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača".

Vsak od sodelujočih sodeluje, kolikor je mogoče. Bog plačaj vsem in vsakemu posebej. Povezani v molitvi in On, Jezus Vstali, sredi med nami. Še smo v velikonočnem času, zato iskrene velikonočne pozdrave vsem!

Sonja Ferjan

79 Lunness Rd., Toronto

ON M8W 4M7 Canada

Tel. (416) 255-2519

Poseben primer so bile slovenske deklice, navadno še otroci, ki so jih starši ali sorodniki odstopili gospodarjem v Italiji s posebno pogodbo. V njej je bilo določeno, da bo dekleta delala pri hiši do 18. leta starosti, potem ji bodo gospodarji preskrbeli ženina in ji dali doto.

Večina služabnic slovenskega rodu se je poročala s slovanskimi ženini, ker jih italijanski ženini niso marali. Če ji gospodar ni preskrbel ženina in ni zapustila njegove hiše, je lahko ostala v hiši do smrti, toda brez plače, njen položaj se ni bistveno razlikoval od položaja sužnje.

Če se slovenske družine v Italiji niso povezovale, so se hitro asimilirale, prav gotovo v tretji generaciji. Stapljanje z italijanskim prebivalstvom se je v glavnem v začetku 19. stoletja končalo. Danes živijo potomci prese-ljenih Hrvatov še v treh vaseh v pokrajini Molise v Abrucih: Kruč-Aguaviva Collecroce, Stiflić - San Felice Slavo in Mundimitar. Vseh prebivalcev je okrog 4.500.

Gestrinova knjiga Slovan-ske migracije v Italijo je odlično znanstveno delo, ki jasno in pregledno razkriva lep kos slovenske zgodovine, ki je bila usmerjena v odtekanje slovenskih ljudi in v njihovo počasno umiranje. V poročilu sem se oziral predvsem na slovenske izseljence, avtor pa še več poroča o Hrvatih in Srbih.

MLADIKA

Trst/Gorica, št. 10 - 1998

KOLENDAR

(nadaljevanje s str. 15)

MAJ

19. - Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi materinsko proslavo po sv. maši ob 10. uri.

22. - Pevski zbor Koro-

Popravljajo cerkev na Tatrach

Naša naročnica Vera Udovič nam je prinesla pismo, ki sledi, in prosila za objavo. Pismo je napisala 20. marca Darinka Mahne, ki živi na Tatrach, kjer obnavljajo cerkev:

Spoštovana gospa Vera!

Na vašo željo Vam bom na kratko opisala sedanje razmere na Tatrach. Danes v naši vasi živi le še 50 ljudi, od tega je večji del starejših nad 70 let. Pred dobrimi 150-letji so vaščani Tater, ki jih je bilo čez 300, zgradili veliko cerkev. Pred 15 leti jo je zob časa dodobra načel in začel se je njen propad. Kljub veliki želji in dobri volji, da bi cerkev obnovili, nam ni uspelo zbrati tako velikih sredstev. V nekaj letih nam je pred očmi propadla, streha se je vdrla v notranjost, del zidu se je zrušil, omet je v celoti odpadel - žalostno, vendar resnično! Cerkev v njenem žalostnem stanju lahko vidite tudi na priloženi fotografiji iz leta 1998.

V lanskem letu pa smo se končno odločili, da cerkev popravimo. Sklenili smo, da vsak vaščan prispeva nekaj denarja (20.000 tolarjev - ok. \$115 US, op. ur. AD) za obnovo. Vaščani smo s prostovoljnim delom očistili notranjost, v začetku tega leta pa so se pričela gradbena dela. Zaenkrat nam je uspelo obnoviti streho cerkve ter streho zvonika, žal pa se ponovno soočamo s finančnimi težavami. Za pomoč smo se obrnili tudi na tiste, ki so zapustili svojo rojstno vas in so sedaj v drugih krajih in njihov odziv je bil dokaj velik. Še posebej smo hvaležni patru Ivanu Tomažiču z Dunaja, ki nam je finančno pomagal, na pomoč pa so nam priskočili tudi rojaki iz daljne Avstralije.

V želji, da bi cerkev uredili do konca in ohranili to kulturno dediščino naših prednikov, se zdaj obračamo tudi na Vas. Vsem, ki ste nam pripravljeni pomagati, se že vnaprej iz srca zahvaljujemo!

Ob tej priliki naj Vam zaželim le še srečno in še enkrat hvala!

Za več informacij in za pošiljanje darov: ga. Vera Udovič 1718 Drenik Dr., Wickliffe, OH 44092-1510. Ga. Udovič je predlagala, naj bodo čeki na njeno ime, ob koncu nabirke bodo imena darovalcev objavljena v tem listu. Telefonska številka ge. Udovičeve je: 440-944-8007. Ur. AD

tan poda svoj vsakoletni koncert v SND na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. uri zv. Igra ansambel Staneta Mejaca.

30. - Društvo SPB prireja spominsko sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd. Pričetek ob 12. uri opoldne.

JUNI

19., 20. - Tabor DSPB priredi Spominsko proslavo, na Slovenski pristavi.

JULIJ

11. - Misijonska Znamkarska Akcija ima piknik na Slovenski pristavi. Začetek s sv. mašo ob 12. uri.

25. - Slovenska šola pri Sv. Vidu prireja piknik na Slovenski pristavi.

AVGUST

1. - Letni piknik Kluba upokojencev Slovenske pristave.

Priporočajte Ameriško Domovino prijateljem!